

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2020 жылғы 11 маусым

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы М.С. ӘШІМБАЕВ жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті Сенат депутаттары және отырысқа қатысушылар! Сенаттың кезекті отырысын бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 45 депутат. Қажетті кворум бар. Сенаттың отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті сенаторлар! Алдымен күн тәртібін бекітіп алайық. Күн тәртібінің жобасы сіздерде бар. Сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, күн тәртібін дауысқа қоямыз. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 45. Шешім қабылданды. Күн тәртібі бекітіледі.

Құрметті әріптестер, күн тәртібіндегі алғашқы екі мәселе денсаулық сақтау жүйесін жетілдіруге арналған Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы мен Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Бұл жобалар бірінші оқылымда қаралады. Оларды бірге қарау ұсынылады.

Қарсылық жоқ па?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, кодекс жобасы мен заң жобасы бойынша баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрі Елжан Амантайұлы Біртановқа беріледі.

БІРТАНОВ Е.А. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасын әзірлеу үшін Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа

мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауы, сонымен қатар Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың «Игілік баршаға! Сабактастық. Әділдік. Өрлеу» сайлауалды бағдарламасы және Үкіметтің 2019 жылға арналған заң жобалау жұмыстарының жоспары негіз болды.

Кодекс жобасын дайындау барысында Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының ұсынымдары, Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына мүше мемлекеттердің даму көрсеткіштері және Қазақстан Республикасының 2050 жылға дейінгі стратегиясы ескерілді.

Кодекстің жобасы бойынша Парламент Мәжілісінің қабырғасында ауқымды және ашық талқылаулар, сондай-ақ ағымдағы жылдың 21 ақпанында «Нұр Отан» партиясы фракциясының отырысында халықтың арасында ерекше назар аударған нормалар бойынша 11 көпшілік тыңдау өткізілді, олардың көпшілігі бойынша консенсус табылды.

Сезімтал нормалар бойынша 2019 жылғы 23 желтоқсанда, 2020 жылғы 30 қаңтарда және 14 ақпанда денсаулық сақтау саласындағы беделді сарапшылардың қатысуымен әлеуметтік желілердегі тікелей эфирде көпшілік талқылау өткізілді. 2020 жылғы 24 ақпанда Алматы қаласында жұртшылықтың қатысуымен жиналыс өткізілді.

Бұдан басқа азаматтардан 3 мыңнан астам ұсыныс түсті. Олардың барлығын жұмыс тобы қарады.

Жалпы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің жұмыс тобында 42 отырыс өткізілді, оған мыңнан астам түзету түсті.

Кодекс жобасы:

қоғамдық денсаулық сақтау;

медициналық көмек;

денсаулық сақтау саласындағы білім және ғылым;

фармацевтикалық қызмет;

кадрлық саясат және медицина қызметкерлерін әлеуметтік қорғау;

цифрлық денсаулық сақтау бағыттарын қамтиды.

Оларға қысқаша тоқталып кетейін.

1. Қоғамдық денсаулық сақтаудың деңгейін көтеруде мемлекеттің, жұмыс берушілер мен азаматтардың ортақ жауапкершілігін қамтамасыз ету мақсатында кодекс жобасында:

Айкос, ГЛО, кальян сияқты темекінің жаңа түрлерін тұтынуды шектеу, сондай-ақ снюстер мен басқа да шегілмейтін темекі бұйымдарын әкелуге, өндіруге және таратуға тыйым салу;

21 жасқа толмаған адамдарға темекі өнімдерін сатқаны үшін әкімшілік жауапкершілікті енгізу көзделеді.

Вакциналардың адам денсаулығына әсерін реттеу мақсатында:

адам денсаулығына жеңіл зиян келтіруге әкеп соққан вакциналарды әкелу, сатып алу, тасымалдау, сақтау ережелерін бұзғаны үшін, вакциналардың сапасы мен қауіпсіздігіне сараптама жүргізу тәртібін бұзғаны үшін әкімшілік жауапкершілік енгізу көзделген;

қызметкерлердің денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу, медициналық қарап-тексерулер мен скринингтер өткізу мақсатында әлеуметтік демалыстар беру көзделген.

2. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру мәселесіне тоқталсақ, медициналық көмектің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында:

медициналық көмек көрсетудің стандартын әзірлеуде бірыңғай тәсіл қолданылады;
медициналық қызметпен айналысу лицензиясы орталық деңгейге беріледі;

ауылдық жерлерде жылжымалы медициналық кешендердің, медициналық поездар мен қашықтан медициналық көмек көрсету құралдарының қол жетімділігі артады;

тегін медициналық көмектің көлемі және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде көрсетілетін медициналық көмекті ақылы негізде бергені үшін әкімшілік жауапкершілік көзделеді.

3. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру және ғылым бағытында:

Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясының талаптарына сәйкес білім алушыларды және түлектердің кәсіптік даярлығын тәуелсіз бағалау;

университеттік ауруханаларды құру шарттары мен қызметінің қағидаттарын одан әрі дамыту жоспарланған.

Сонымен қатар кодекс жобасы этика мәселелері жөніндегі комиссиялардың рөлі мен мәртебесін реттейді.

4. Фармацевтикалық қызметті жетілдіру мақсатында тегін медициналық көмек пен міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде халыққа дәрілік заттарды таңдау мүмкіндігін беру мақсатында бірлесіп төлеу мәселелері реттелді. Пациенттің өз еркі бойынша дәрілік заттың бағасының айырмашылығын төлеп, қалаған дәріні алуына мүмкіндігі болады. Алайда отандық дәрілік заттарды қолдау мақсатында бұл норма отандық өндірушілерге қолданылмайды.

Сонымен қатар алдыңғы қатарлы терапия дәрілерін қолдану тәртібін айқындау көзделуде.

5. Кадрлық саясат және медицина қызметкерлерін әлеуметтік қорғау.

Медицина персоналының біліктілігін арттыру мақсатында:

кадрлардың үздіксіз кәсіби дамуы, оның ішінде жұмыс берушінің есебінен біліктілігін арттыру;

денсаулық сақтау қызметкерлерін клиникалық, фармацевтикалық практикаға және санитариялық-эпидемиологиялық қызметке жіберу үшін сертификаттау көзделген.

Мемлекет тарапынан әлеуметтік қолдауды қамтамасыз ету үшін:

медицина және фармацевтика қызметкерлерін жергілікті бюджет есебінен біліктілік деңгейіне сәйкес қаржылай ынталандыру мен әлеуметтік қолдауға басым құқықтар көзделген;

«медициналық оқыс оқиға» ұғымы және оны айқындау механизмі енгізіледі;

медицина және фармацевтика қызметкерлерінің кәсіптік қызметіне араласуға тыйым салу және араласқаны үшін әкімшілік жауапкершілікті енгізу ұсынылады.

6. Цифрлық денсаулық сақтау бойынша.

Медициналық қызметтерді ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында кодекс жобасымен цифрлық денсаулық сақтау мәселелерін құқықтық реттеу көзделген.

Бүгінгі таңда ақпараттық жүйелерде пайдаланушылардың құқықтары анық шектелген.

Бұл нормалар медицина қызметкерлерінің жұмысын жеңілдетеді.

Сонымен бірге кодекс жобасы мен басқа заңдарда жеке медициналық деректердің сапасы, сенімділігі мен құпиялығы үшін медицина және басқа қызметкерлердің жауапкершілігі нақты көрсетілген.

Кодекстің жобасын талқылау барысында Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің жұмысы шеңберінде жұртшылықтың пікірін ескере отырып, сезімтал нормалар пысықталып, олар бойынша консенсус табылды.

Кодекс жобасында Қазақстан аумағынан адамның ағзалары мен тіндері тек қана Қазақстан Республикасының азаматтарына медициналық көмек көрсету үшін шығарылатын болады.

Қайтыс болған адамның органдарын алуға келісім презумпциясына қатысты норма Қазақстан Республикасында 2009 жылдан бастап қолданыста жүр.

Ерікті түрде келісім беруді тіркеу немесе келісімді кері қайтарып алу медициналық ұйымдар көрсететін мемлекеттік қызмет болып табылады.

Кодекс жобасында адамның тірі кезінде ағзаларын алу бойынша ерік білдірмеген жағдайда келісімді бермеуге жұбайының, ал ол болмаған жағдайда жақын туыстарының бірінің құқығы бар.

Ата-аналар өз баласын вакцинациялаудан бас тарта отырып, баланың денсаулық құқықтарын шектейтіндігін атап өткен жөн.

Жалпы, егілмеген адам санының өсуі ұжымдық иммунитеттің төмендеуіне және халықтың арасында вакцинамен басқарылатын инфекциялық аурулардың таралуына алып келеді.

Ағымдағы жылы қызылша ауруымен ауырғандардың арасында 21 өлім, оның ішінде 19 бала өлімі тіркелді. Республикамызда қызылшаның өршуі кезеңінде 13887 жағдай, балалар арасында 9887 жағдай тіркелді. Сырқаттанушылық 83,4 пайыз жағдайында егілмеген балалардың арасында тіркелді (2018 жылғы 1 қарашадан бастап 2019 жылдың аяғына дейін 8244 бала).

Халықтың арасында вакцинамен басқарылатын инфекциялар жағдайларын тіркеу осал топтарға жататын балалардың өміріне қауіп төндіреді.

Сонымен қатар аталған норманы жұртшылықпен талқылау нәтижесінде профилактикалық екпелер міндетті және ерікті болып бөлінді. Міндетті профилактикалық егулерге жоспарлы профилактикалық егулер және эпидемиологиялық көрсетілімдер бойынша профилактикалық егулер жатады.

Жоспарлы вакцина алмаған балаларды мектепке дейінгі оқу мекемелеріне жіберу ұжымдық иммунитеттің шекті деңгейіне жеткен жағдайда ғана мүмкін болады.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев ағымдағы жылдың 27 сәуіріндегі өз мәлімдемесінде кодекстің жобасына халық денсаулығын сақтау және санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесін жақсартуға бағытталған практикалық ұсыныстар енгізуді тапсырды.

Осылайша кодекс жобасында:

бас мемлекеттік санитариялық дәрігердің шектеу ішараларын және карантинді енгізу жөніндегі өкілеттіктерін күшейту;

халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның лауазымды тұлғаларын әлеуметтік қорғау бойынша шаралар енгізу;

Денсаулық сақтау министрлігіне төтенше жағдайды енгізу кезеңінде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру тәртібін айқындау бойынша құзырет беру көзделген.

Денсаулық сақтау саласындағы төтенше жағдайда жедел ден қою мақсатында: дәрілік заттардың сапасы мен қауіпсіздігіне әсер ететін жағдайлар туындаған кезде фармацевтикалық инспекция жүргізу;

мемлекеттік-жекешелік әріптестікті қолдана отырып, денсаулық сақтау инфрақұрылымын жақсарту көзделген.

Көрсетілген түзетулерді қабылдау нәтижесінде:

айналасындағыларға қауіп төндіретін аурудың таралу мүмкіндігі төмендейді; әлеуметтік қорғау және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау қызметін нығайту қамтамасыз етіледі;

төтенше жағдай кезеңінде жекелеген медициналық қызметтер көрсетуді жедел ұйымдастыру қамтамасыз етіледі;

дәрілік заттардың сапасы мен қауіпсіздігі қамтамасыз етіледі;

денсаулық сақтау саласындағы концессиялық жобаларды тиісінше іске асыру жақсарады.

Заңнамалық актілерді кодекстің жаңа редакциясына сәйкес келтіру мақсатында «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасы әзірленді.

Заң жобасында ұсынылған түзетулер денсаулық сақтау саласындағы қатынастарды реттеуге және заңнамалық қайшылықтарды болдырмауға бағытталған.

Сонымен, 42 заңнамалық актіге, оның ішінде 9 кодекске түзетулер енгізіледі.

Жалпы заң жобасында көзделген негізгі түзетулер кодекстің жаңа редакциясындағы нормалармен үндестікке бағытталған.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Жақсы, рақмет.

Әріптестер, Елжан Амантайұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сөз депутат Шелпеков Бақтыбай Ақбердіұлына беріледі.

ШЕЛПЕКОВ Б.А. Уважаемый Елжан Амантаевич! В рассматриваемом кодексе приводится понятие о национальном операторе в области здравоохранения.

Первый вопрос: какова необходимость в создании дополнительного органа, финансируемого из государственного бюджета?

Второй вопрос: нельзя ли решить задачи, которые ставятся перед этим органом, с существующими подразделениями Министерства здравоохранения?

БИРТАНОВ Е.А. Сұрақтарыңызға рақмет.

Необходимость создания национального оператора в первую очередь продиктована задачей, включенной в Государственную программу развития здравоохранения до 2025 года, по обновлению инфраструктуры системы здравоохранения, где широко планируется поддержка государственно-частного партнерства по укреплению инфраструктуры.

На сегодняшний день данное направление активно развивается. В целом государственно-частное партнерство развивается в крупных городах в виде небольших медицинских учреждений, которые развиваются на базе частных инвестиций, лабораторий и объектов ПМСП.

Вместе с тем на сегодняшний день ключевую роль в качестве здравоохранения играют крупные многопрофильные больницы, стоимость реконструкции и возведения которых на сегодняшний день очень велика. Износ серьезный. Мы подсчитали, порядка 1,5 триллиона тенге необходимо для приведения в соответствие объектов здравоохранения.

Единственным на сегодняшний день реалистичным механизмом является развитие государственно-частного партнерства по крупным проектам с привлечением большого объема частных инвестиций. В этой связи создание национального оператора необходимо для реализации институциональной и финансовой модели конкретных 20 проектов, которые определены в государственной программе.

Только для этих целей создается национальный оператор, который будет выступать от имени государства в подготовке заключений и реализации таких долгосрочных контрактов концессий и государственно-частного партнерства.

В связи с тем, что данная функция специфичная и требует определенных требований, в том числе финансовых, подведомственные организации, которые существуют в рамках своей уставной деятельности, не могут быть привлечены. В этой части мы активно проводим работу по сокращению. За три года количество подведомственных организаций было сокращено с 51 до 34, чтобы выполнять миссию по выходу государства из квазигосударственного сектора. То есть работа параллельно продолжается.

Таким образом, создание национального оператора на сегодняшний день является объективной необходимостью для запуска конкретных крупных инфраструктурных проектов. Спасибо.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Әкімов Рашит Қайыржанұлына беріледі.

ӘКІМОВ Р.Қ. Рақмет, құрметті Төраға. Менің сұрағым Денсаулық сақтау министріне арналады.

Құрметті Елжан Амантайұлы! Қазірге кезде әлемді шарпыған коронавирус пандемиясы эпидемиологиялық қауіпсіздікті күшейтудің және оның алдын алу ісшараларын дер кезінде жүргізудің маңыздылығын көрсетіп отыр.

Осы орайда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев еліміздің санитариялық-эпидемиологиялық қызметін күшейту және институттандыру, Бас мемлекеттік санитариялық дәрігердің және аумақтық мемлекеттік санитариялық

дәрігерлердің мәртебесі мен өкілеттігін арттыру қажеттігі туралы тапсырма берген болатын.

Бүгінгі қаралып отырған кодекс жобасының 104-бабында эпидемиялық, инфекциялық аурулардың пайда болу қаупі төнген жағдайда шектеу ісшараларын, оның ішінде карантин енгізу мәселелерінің қарастырылғанын көріп отырмыз (жаңа баяндамада тоқталып өттіңіз).

Алайда шектеу ісшараларын ұйымдастыру барысында біршама мәселелерге көңіл аудару қажеттігін таяуда орын алған карантин кезеңі көрсетіп отыр.

Осыған байланысты және Мемлекет басшысының тапсырмасына орай эпидемиологиялық қауіпсіздікті күшейту бойынша кодекс жобасы мен басқа да заңнамалық актілерге келешекте өзгерістер енгізу жоспарланады ма? Рақмет.

БІРТАНОВ Е.А. Сұрағыңызға рақмет. Расында, қазіргі күнде дүниежүзінде және елімізде коронавирустық пандемия әлі тоқтаған жоқ, өкінішке қарай, әрі қарай жайылып келе жатыр.

Осы жағдайдың алдын алу мақсатында жылдың басынан бастап біздің санитарлық-эпидемиологиялық қызмет нақты, қажетті шаралар енгізуде. Бірақ біз көріп отырмыз, осындай өте қауіпті жаңа инфекцияға қарсы әрекетке бүгінгі пайдаланып жүрген біздің нормативтік құқықтық актілер толық мүмкіндіктер бермейді. Осыған байланысты осы жағдайды реттеп, қажетті ұсыныстар, қажетті шаралар енгізу бойынша Мемлекет басшысы бізге тапсырма берді. Оның ішінде, әрине, жалпы санитариялық қызметтің жауапкершілігін және мүмкіндіктерін күшейту. Соның ішінде бұл кодекске республикамыздың Бас санитариялық дәрігері және өңірлік, облыстық санитариялық дәрігерлердің қазіргі пайдаланып жатқан құқықтарын күшейтіп, анықтау үшін осындай нормалар енгізілген.

Мысалы, бұрынғы кезде кейбір қоғамдық ұйымдарға, жеке бизнеске шектеу салу өте қиын болатын. Қазір біз көріп отырмыз, көп жағдайда елімізде осындай жеке бизнестің рөлі көтерілген. Мысалы, транспорт бойынша үлкен сауда орталықтары бар. Олардың көбісі жекеменшік болғаннан кейін осындай қосымша құқықтарды реттеу мәселелері қарастырылған. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Айтпаева Сәуле Мұханбедианқызына беріледі.

АЙТПАЕВА С.М. Рақмет.

Уважаемый Елжан Амантаевич, кодекс отражает два глобальных вопроса – трансплантология и репродуктивное здоровье. В этой связи у населения возникают различные вопросы.

Первый вопрос касается трансплантологии. Проектом нового кодекса предусмотрены дополнения относительно вывоза органов для реципиента, проживающего за рубежом и ожидающего трансплантацию. Это хорошая идея, но новая формулировка позволяет в то же время обширно трактовать норму для оказания медицинской помощи лицами, которые вывозят органы и ткани с территории Казахстана.

Согласно данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры, в 2019 году было заведено 60 дел по принуждению к изъятию органов. Данные факты, к сожалению, свидетельствуют о существующей практике криминализации трансплантологии в нашей стране.

В связи с этим у меня вопрос: каким образом будет гарантировано обеспечение независимой оценки с надлежащей профессиональной квалификацией в целях исключения фактов коммерческой сделки по вывозу органов и тканей за пределы Казахстана?

БІРТАНОВ Е.А. Спасибо за вопрос.

Прежде всего в кодексе и последующих подзаконных актах будет четко регламентирован элемент или фактор трупного донорства. То есть население и общественность зачастую воспринимают донорство как некую единую программу. На самом деле есть четкое различие между донорством от живых лиц и трупным донорством, часто возникает путаница.

Имеются факты криминализации в нашей стране, которые касаются донорства от живых лиц. Вследствие того, что в законодательстве нашей страны и законодательствах других стран присутствует элемент эмоционального родства, когда человек может подарить орган другому, неродному человеку, трудно отследить, где безвозмездный дар, а где идет сговор.

В этой части необходимо четкое разграничение этого процесса. Соответствующие нормы присутствовали и ранее, в том числе и нотариально заверенное согласие на донорство со стороны живого донора. Вместе с тем не всегда возможно проконтролировать, когда люди говорят, что являются близкими, желают подарить орган, а за этим стоит финансовая операция, это оказалось не так просто.

В этой связи мы приняли определенные меры в отношении того, что четко ограничены организации, которые могут заниматься такого рода деятельностью. Это государственные организации. Многие факты происходили в частных организациях, которые получали разрешение.

Что касается трупного донорства, там действительно для исключения непонимания четко сформирована консенсусная позиция в отношении вопроса, который мы обсуждали на уровне Мажилиса, что ткани и органы, которые изымаются, могут быть использованы только для граждан Республики Казахстан, которые находятся за рубежом. Такие случаи есть. Например, ребенок выехал для проведения операции по трансплантации костного мозга, в определенной ситуации ему необходима эта ткань. Вот для таких детей и граждан Республики Казахстан это будет делаться.

ТӨРАҒА. Сенатор Сәуле Мұханбедианқызының микрофонын қосыңыздар.

АЙТПАЕВА С.М. Будет ли вестись такая база данных?

БІРТАНОВ Е.А. Безусловно, такая база данных на сегодняшний день создана, она прошла тестирование на информационную безопасность. Сейчас идет пилотная

эксплуатация, в ближайшее время будет включен регистр доноров, где присутствуют все лица, которые нуждаются в трансплантации. Здесь идет четкая регламентация в соответствии с международными стандартами тех, кто имеет доступ к этой базе данных. К этой базе данных имеют доступ координаторы трансплантации, то есть трансплант-координаторы, сами же врачи не имеют доступа, не знают до того момента, пока не возникает ситуация. В частности, это касается трупного донорства, возможности изъятия, что четко прописано в кодексе. Только после получения согласия родственников трансплант-координатор открывает базу данных и видит нуждающихся лиц, после этого принимается решение, кто получит тот или иной орган в порядке очередности. То есть база данных есть, ее работа будет совершенствоваться.

ТӨРАҒА. Сауле Муханбедиановна.

АЙТПАЕВА С.М. Репродуктивное здоровье в кодексе определено как здоровье человека, отражающее способность к воспроизводству полноценного потомства. К сожалению, многие сводят это к сексуальному воспитанию подростков и молодежи, к вакцинации, что порождает их недовольство и непонимание.

В этой связи хотелось бы отметить, что согласно статье 24 Конвенции о правах ребенка, к которой присоединился Казахстан, здоровье детей и право на наивысший достижимый уровень здоровья определяются как право на охрану сексуального и репродуктивного здоровья.

Осуществление права ребенка на здоровье также требует доступа к таким основным условиям для здоровья, как безопасная питьевая вода, надлежащие санитарные условия, адекватная и здоровая пища, надлежащие условия проживания, безопасные условия труда и безопасная окружающая среда.

Дополнительно видится необходимость в том, что нужно научиться управлять информационным потоком, уметь работать с информацией, тогда многих недопониманий не будет.

Идеал ребенка – это символ, который побуждает в нем духовную силу, что необходимо для здоровья. Это как живая вакцина. Это исходит из реальности тех поступков, той мечты, которую ребенок на сегодняшний день видит. В народе говорят, что там, где нет хороших стариков, нет хорошей молодежи.

В этой связи у меня вопрос: в чем реализация, содержание репродуктивной составляющей? Репродуктивная составляющая и репродуктивная культура. Какими методами можно это требование реализовать наилучшим образом?

Образована ли кафедра репродуктивистики? То есть туда должны входить экономисты, социологи, психологи, врачи и так далее. В 2004 году Казахстан один из немногих стран СНГ принял закон по общим вопросам репродуктивного здоровья. При этом репродуктивная ориентированность образования является и служит ли эффективным инструментом для молодых казахстанцев-медиков их собственной репродуктивности и активности поведения?

Только тогда осознание обществом решения данной проблемы позволило бы обеспечить высококвалифицированными специалистами. Тем более создаваемая

инновационная экономика и демографическая политика, к решению которой мы движемся, могли бы помочь решению этих проблем.

Следующий дополнительный вопрос. Формирование компетенции врача состоит из квалификации, то есть предшествует квалификация в сфере репродуктивной деятельности. Возможно, что в эту квалификацию необходимо включить любовь к детям, умение работать в ситуации нервных перегрузок и эмпатию, то есть способность к пониманию эмоционального состояния ребенка, тогда мы сможем обеспечить будущее нашей нации. Спасибо.

БИРТАНОВ Е.А. Спасибо. Очень важный вопрос. Мы пришли к этому вопросу давно, поэтапно. Мы проанализировали ситуацию, связанную с репродуктивным здоровьем в нашей стране. К сожалению, увидели негативные тенденции, в том числе и по росту заболеваний, передаваемых половым путем среди молодежи и несовершеннолетних лиц, незапланированной беременности и абортам.

Конечно, понятие репродуктивного здоровья гораздо шире, я с этим абсолютно согласен. В целом понятие «здоровье» включает в себя не только физическую, но и психологическую, эмоциональную составляющие. То же самое можно сказать и о репродуктивном здоровье. Наше понимание этого вопроса в том, что неправильно ожидать вопросы укрепления репродуктивного здоровья только от сектора здравоохранения. Вы правильно говорите, что это в первую очередь воспитательный вопрос. В проекте кодекса мы именно с этого и начали, что есть право детей на получение информации о своем репродуктивном здоровье, поскольку самая проблемная часть начинается от незнания и недостаточной профилактической работы в обществе, в том числе в семье. То есть здоровье человека зависит от поведенческих факторов, а не от эффективности скрининга или лечения.

Поэтому акценты предполагается сделать в части секторального подхода. Меры направлены на расширение прав несовершеннолетних, получение информации, в том числе и на получение медицинских и профилактических услуг, за исключением инвазивных вмешательств, которые мы исключили на данном этапе после бурного обсуждения.

По второй части вопроса. Конечно, это предполагает необходимость усовершенствования медицинской составляющей, в том числе подготовки медицинских кадров в этой связи. В этой части у нас ведется работа, есть соответствующая Дорожная карта по укреплению репродуктивного здоровья. Мы активно работаем с университетами.

Конечно, таких отдельных кафедр нет, мы должны к этому прийти. Но проводится активная работа с Ассоциацией репродуктивной медицины, с которой мы активно сотрудничаем, будем эту работу усиливать в части подготовки медицинских кадров.

Вместе с тем, как я полагаю, что в части подготовки педагогов немаловажно, что мы будем избегать слово «сексуальное», проблему не решим. Поэтому здесь нужна работа по межсекторальному подходу.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ. Рақмет, Елжан Амантайұлы, орныңызға отыруға болады.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің хатшысы Серік Шыңғысұлы Бектұрғановқа беріледі.

БЕКТҰРҒАНОВ С.Ш. Рақмет.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Любое государство, стремящееся к динамике роста, принимает действенные и системные меры по развитию и актуализации социально-экономической сферы.

Вызовы современности требуют, чтобы и законодательная база страны соответствовала современным тенденциям и в чем-то даже опережала их. Это в полной мере относится и к системе здравоохранения Казахстана.

Поэтому Глава государства Токаев Касым-Жомарт Кемелевич обратил внимание на необходимость коренных преобразований, направленных на повышение качества системы охраны здоровья граждан.

Подготовка качественных кадров, повышение их квалификации и компетенций, совершенствование нормативов работы лечебных организаций, профилактическая работа с населением, права и обязанности врачей и пациентов – эти и многие другие факторы, значительно влияющие на работу по защите и сохранению здоровья казахстанцев, давно требуют серьезной актуализации.

Именно на решение таких задач направлены рассматриваемые проект Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» и сопутствующий законопроект.

Основные новеллы проекта кодекса предусматривают как существенное изменение действующих норм, так и включение в него новых разделов. Ряд из них был изложен в докладе Министра здравоохранения Биртанова Елжана Амантаевича.

Очень важным представляется, что в проекте кодекса предусмотрены следующие новеллы:

право на страхование профессиональной ответственности и введение понятия «медицинский инцидент»;

приоритетное право медицинского работника на получение мер социальной поддержки и дополнительных льгот, а также стимулирующих выплат за счет средств местных бюджетов;

запрет на вмешательство в профессиональную деятельность медицинских и фармацевтических работников со стороны государственных органов и должностных лиц, а также граждан.

Важно, что по поручению Президента страны усилены полномочия главных государственных санитарных врачей по введению ограничительных мероприятий и карантина на всей территории Республики Казахстан и отдельно в административно-территориальных единицах.

Предусмотрена и социальная защита должностных лиц в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения.

Введена норма по проведению фармацевтической инспекции при возникновении случаев, влияющих на качество и безопасность лекарственных средств.

Также планируется централизация лицензирования медицинской деятельности, которая ранее проводилась на региональном уровне.

Учитывая курс, взятый нашей страной на цифровизацию, в проекте кодекса этому посвящен отдельный новый блок статей. Причем в нем предусмотрены вопросы ответственности медицинских работников за корректность и полноту ввода персональных данных, конкретизирован порядок их хранения и использования, а также ответственность за незаконную передачу или распространение.

Уважаемые коллеги! Мы знаем, что в мире выделяют четыре группы факторов по уровню воздействия на состояние здоровья человека. Это:

наследственность – 20 процентов;

экологически благоприятная среда – 20 процентов;

образ жизни – 50 процентов;

медицинское обеспечение – всего 10 процентов.

Именно эти неоспоримые данные стали основой введения новых подходов при подготовке и обсуждении проекта кодекса. В частности, в нем предусмотрены следующие моменты.

Первое. Конкретизация межведомственного взаимодействия государственных органов, в том числе компетенция государственных органов и общественных организаций в сфере охраны общественного здоровья.

Второе. Предусмотрено вовлечение родителей и педагогов в охрану здоровья детей с проведением образовательных и разъяснительных мероприятий.

Третье. Регламентированы вопросы деятельности дошкольной и школьной медицины.

Четвертое. Изменены временные границы тишины.

Пятый фактор, влияющий на состояние здоровья населения, требует отдельного пояснения. Он касается вопросов табакокурения и потребления никотиносодержащих веществ.

Прежде всего отмечу, что повышение акцизов на табачные изделия и запрет рекламы, курения в общественных и на рабочих местах снизили уровень потребления табака в США, Великобритании, Канаде, Австралии и некоторых странах Европы и Азии на 50 и более процентов.

Более того, в результате принятия вышеперечисленных мер в этих странах было зафиксировано снижение смертности от рака легкого на 30-60 процентов. В США смертность снизилась на 62 процента, в Австралии – на 45 процентов, в Сингапуре – на 57 процентов.

При этом в Казахстане рак легких занимает первое место в структуре общей смертности от онкологических заболеваний. Только в прошлом году от рака легкого в стране погибло 2282 человека, то есть каждый день от этой болезни умирало 6 человек.

Принимая во внимание эти факты, в проект кодекса включены новые нормы, которые, безусловно, положительно скажутся на этих показателях.

Прежде всего расширены понятия табачных изделий и способов их потребления. Также внесены положения по ограничению продажи и потребления табачных изделий, в

том числе выкладки и открытой демонстрации. Вводится запрет на продажу табачных изделий лицам в возрасте до двадцати одного года.

В целом проект кодекса и сопутствующий законопроект характеризуют стремление приступить к новому этапу работы по охране здоровья граждан и развитию отечественного здравоохранения. И дискуссии, сопровождавшие разработку и обсуждение этих документов в Парламенте, вполне объяснимы.

Поэтому коротко хочу отметить, что в проект Кодекса «О здоровье народа и системе здравоохранения» включен запрет на трансплантацию органов иностранцам, а вывоз за рубеж разрешен только для пересадки гражданам Казахстана.

Что касается обязательных вакцин, то в кодексе законодательно предусмотрена возможность отказа от них и нет никаких ограничений при приеме на работу или посещении школы невакцинированным гражданам.

В детские сады непривитые дети будут приниматься после достижения в группах коллективного иммунитета. И это вполне логично для защиты жизни детей, которым вакцины противопоказаны по медицинским показателям.

Вообще, отсутствие системы, определенных правил и государственного регулирования в санитарно-эпидемиологической сфере может привести к катастрофическим последствиям для целой страны. И примеров этому немало и в истории, и в современности.

Поэтому в проект кодекса внесен ряд положений, которые позволят в разумных пределах влиять на снижение рисков и последствий от инфекционных заболеваний. Они полностью соответствуют пункту 1 статьи 39 Конституции Республики Казахстан, который гласит: «Права и свободы человека и гражданина могут быть ограничены только законами и лишь в той мере, в какой это необходимо в целях защиты конституционного строя, охраны общественного порядка, прав и свобод человека, здоровья и нравственности населения».

Уважаемый Маулен Сагатханович! Уважаемые коллеги! Рассматриваемые сегодня законопроекты имеют очень важное значение для всего казахстанского общества. Они были в полном объеме и очень подробно обсуждены на заседаниях рабочих групп и заседаниях постоянных комитетов Сената Парламента Республики Казахстан.

В связи с вышеизложенным предлагаю одобрить в первом чтении проект Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» и проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения».

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет, Серік Шыңғысұлы.

Енді жобаларды талқылауға көшейік. Сөз депутат Жолдасбаев Мұратбай Сматайұлына беріледі.

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. Құрметті Мәулен Сағатханұлы! Бүгінгі талқыланып отырған заң жобасының маңыздылығын, қоғамда көптеген талқылаулар өтіп жатқанын ескере отырып өзіңіздің тікелей қатысуыңызбен және тұрақты комитеттердегі заң жобасының

жұмыс тобы жетекшілерімен, Денсаулық сақтау министрлігі, көпбалалы аналар ұйымының өкілдері және денсаулық сақтау саласындағы ғалымдардың қатысуымен үлкен мәжіліс өткізілді.

Заң жобасы Мәжілісте қызу талқыланып, көптеген сұрақтарға жауап алынды.

Мен заң жобасын толықтай қолдаймын және өзімнің ой-пікірімді айтқым келеді.

Хотелось бы напомнить министерству, что во главу угла в медицине на сегодняшний день поставлена задача на упреждение человека от заболевания. Одним из факторов заболеваемости являются образ жизни и питание человека. Человек не каждый день бегаёт в аптеку, а в продуктовые магазины ходим чуть ли не каждый день.

В цивилизованных государствах на сегодняшний день используются метки на продуктах питания, которые помогают покупателю в своем выборе. Есть жесткая «черная метка». Размещая этот знак на не полезной для здоровья еде, показывает, что она содержит много соли и всякие опасные Е-добавки. И есть мягкая форма меток, зеленая, желтая и красная. Зеленой меткой помечается полезная еда. Такие метки помогают людям анализировать, что им покупать сегодня и в последующие дни.

У нас же в торговых сетях все свалено на полках, и человек, покупая все это, не видит, что было бы для него полезно взять, а что надо бы обойти. Надо законодательно установить единые требования к оформлению таких полок в торговых сетях. На сегодняшний день у нас такие метки поставлены только на зубных пастах.

Также сегодня в России обсуждается вопрос о введении отдельного налога (акциза) на потребление так называемого жидкого сахара, то есть сладкие газировки, энергетические напитки. Такие акцизы уже действуют в Англии, Франции. Понятно, что они довольно опасные, от них растёт число заболеваний, связанных с лишним весом, диабетом второго типа, печальная ситуация с состоянием зубов у людей.

Думаем, что настало время законодательно ограничить искусственное добавление пальмовых масел. Такой подход уже есть в большинстве цивилизованных государств. Также учесть опыт Финляндии в части снижения количества соли в продуктах, там планомерно в течение 10 лет снижали ее, что в конечном счете помогло оздоровить людей. При таком медленном снижении соли разницы во вкусе никто не почувствовал. А соль, которую сегодня мы потребляем, необходимо уже делать так называемой «умной» с йодом. С учетом того, что йодирование ненамного увеличивает ее себестоимость, зато такая соль защищает от многих болезней щитовидки. Такой закон принят в Беларуси 10 лет назад, можно было бы посмотреть, насколько у них снизилось количество эндокринных заболеваний.

Надеюсь, что министерство учтет вышесказанное и примет во внимание в дальнейшей своей законотворческой деятельности.

Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Нұржігітова Дана Өмірбайқызына беріледі.

НҰРЖІГІТОВА Д.Ө. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Заң жобасының мақсаты Қазақстан Республикасы азаматтарының қолжетімді және сапалы медициналық көмек алуын, денсаулық сақтау құқығын іске асыруын қамтамасыз ету және

денсаулығын жақсартуға бағытталған қажетті құқықтық жағдайларды жасау, қоғамда салауатты өмір салтын қалыптастыру.

Талқылау барысында кодекс әзірлеушілерінің назарына мынандай мәселерді айтқым келіп отыр.

Бірінші. Кодекс аурудың алдын алумен емес, оның салдарымен күреске көбірек бағытталған тәрізді. Мұны айтуыма себеп азаматтарды салауатты өмір салтын ұстануға ынталандыратын баптардың аздығы. Мысалы, уақытылы дәрігерге қаралып, денсаулығын күтетін азаматтарға міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі аясында ынталандыру бонустарын енгізуге болар еді.

Жаңа ғана Серік Шыңғысұлы азаматтың салауатты өмір салтын ұстануы 50 пайыз денсаулығының мықты болуына байланысты болады деді. Міне, осы тұрғыдан айтып отырмын.

Екінші. Жалпы, кодексті халыққа түсіндіру жұмыстары әлсіз жүргізілгендіктен қоғамда екіұшты әңгімелер көбейді. Мысалы, кодексте «Азаматтардың емделуге және басқа да медициналық араласуларды жүргізуге, хабардар етілген келісім беруге немесе олардан бас тарту құқығы қарастырылған» деп жазылған. Ал бұл норма азаматтарымыздың екпеден бас тарту құқығын қаншалықты қамтамасыз ете алады? Қоғамда қызу пікірталас тудырған кодекстің дәл осы тұсы ғой.

Қазірге дейін міндетті және ерікті вакцинаның аражігін ажырата алмай жүргендер көп. Ал бұл мәселені халыққа жеткізетін медицина саласының салмақты сарапшылары мен бетке ұстар медицина мамандары, ғалымдар түсіндіру жұмыстарына белсенді араласып отырған жоқ деп ойлаймын. Әсіресе қазақ тілді мамандар. Осы енжарлықтың салдарынан көпшілік міндетті вакцинаны мәжбүрлеу деп түсініп жүр. Меніңше, біз бүгін талқылап отырған кодекс жобасында ешқандай мәжбүрлі түрде жүргізілетін вакцинацияның болмайтындығы туралы түсіндіру жұмыстарына көбірек көңіл бөлу қажет деп есептеймін.

Жалпы, бұқаралық ақпарат құралдарында медицина қызметкерінің, «Ұлт дәрігері» дәрежесіндегі медиатұлғаның жоқтығы осындайда білінді. Қазақстан медицинасының келбетін қалыптастыру, дәрігер мәртебесін көтеру осы саладағы тұлға танудан басталуы керек деп есептеймін. Бізде халыққа сөз айтатын, халық денсаулығына өмірін арнаған, ғылымның, білімнің, ағартушылықтың жолында жүрген дәрігерлер жоқ дегенге сенбеймін. Осындай білікті мамандар, тұлғалар жүргізетін оқу ағарту тақырыбындағы хабарлар бұқаралық ақпарат құралдарының көзінде, эфирде үнемі жүруі керек. Сонда ғана ол хабардың келбеті болған тұлғалар әр отбасының жақынына айналады. Ал «сенім» мен «абырой» деген ұғымдар жылдар бойы жиналады ғой.

Үшінші. Жауапкершілік мәселесі. Ата-ана, я баланың заңды өкілі екпеден бас тартуына болады, ондай құқығы бар. Ал ертеңгі күні сол адамдар өздері ауруға шалдығып, айналасындағыларды жұқтырып, болмаса тіпті адам өліміне әкелетіндей жағдай тудырса, олардың жауапкершілігі қандай? Бұл мәселені болашақта ескеру қажет деп есептеймін.

Жалпы алғанда, Сенаттың Қорғаныс, қауіпсіздік және халықаралық қатынастар комитетінің мүшесі ретінде айтарым, вакцинация дегеніміз ұжымдық иммунитетті қалыптастыру деген сөз. Ұжымдық иммунитеттің төмендеуі мемлекет қауіпсіздігі мен

қорғаныс саласына, әскеріміздің тән саулығына, қауқарына әсер етпеуі мүмкін емес. Сол себепті жоғарыда айтылған мәселелердің қаперіңізде болуын сұраймын.

Сонымен қатар кодекс Қазақстан Республикасы Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың ұлт денсаулығын нығайту, халықтың өмір сүру ұзақтығын арттыру, медицина қызметкерінің мәртебесін арттыру тапсырмасы негізінде және қазіргі заман талаптарына сай нормалармен толықтырылғандығын ескере келе, кодекс жобасын қолдаймын және әріптестерімнің қолдауларын сұраймын.

Назар қойып тыңдағандарыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Слово предоставляется депутату Лукину Андрею Ивановичу.

ЛУКИН А.И. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Проект Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» разработан в целях совершенствования законодательства в сфере здравоохранения, развития системы общественного здравоохранения, совершенствования медицинского образования и науки, внедрения электронного здравоохранения, обеспечения качества и доступности медицинской помощи в Республике Казахстан.

Проект кодекса направлен на укрепление здоровья нации, рост продолжительности жизни населения, усиление солидарной ответственности государства, работодателей и работников за здоровье, усиление охраны общественного здоровья, развитие медицинских технологий, совершенствование контроля в сферах оказания медицинских услуг (помощи), обращения лекарственных средств и медицинских изделий, повышение статуса медицинского работника.

В ходе обсуждения законопроекта возникла необходимость внесения изменений и дополнений в одобренный Мажилисом законопроект.

Так, во исполнение поручения Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Кемелевича Токаева, данного на третьем заседании Национального совета общественного доверия 27 мая 2020 года, предлагается пересмотреть применение уголовного наказания к медицинским работникам в целях исключения необоснованного возбуждения уголовных дел. В связи с чем угроза наказания отталкивает медицинских работников от науки.

В то же время смягчение наказания не снимает с врачей ответственности за жизнь и здоровье граждан, но такая ответственность должна быть административной, гражданско-правовой, как в развитых странах мира.

В этой связи необходимо разработать систему юридической и финансовой защиты и ответственности медицинских работников, включая гарантирование профессиональной деятельности.

На основании изложенного предлагаю направить в Мажилис Парламента изменения и дополнения в проект Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения».

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Слово предоставляется депутату Плотникову Сергею Викторовичу.

ПЛОТНИКОВ С.В. Құрметті Төраға, құрметті әріптестер! Бүгін біз өте маңызды заң жобасын талқылап отырмыз.

Здоровье нации и здоровье граждан Казахстана – это главное достояние нашей страны. Сегодня многие новшества, которые были предложены в данном законопроекте, мы всецело поддерживаем и одобряем.

В докладе министра были высказаны проекты, которые будут применяться в сфере государственно-частного партнерства.

В целях сохранения целых отраслей в здравоохранении и бесценного достояния, кадров, конечно, нужно внимательно подойти и посмотреть, чтобы сохранить наши учреждения и не гнаться за вливанием инвестиций в такую важную отрасль, как здравоохранение.

Первостепенная обязанность – это здоровье нации. Поэтому государственно-частное партнерство надо внимательно и тщательно проанализировать и применять в больничной практике. Спасибо.

ТӨРАҒА. Құрметті әріптестер, талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Талқылау аяқталды. Енді осы заң жобалары бойынша жеке-жеке шешім қабылдайық.

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасын бірінші оқылымда мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Қаулы қабылданды.

Бас комитетке кодекс жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 45. Қаулы қабылданды.

Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

Сөз Мұрат Бақтиярұлына беріледі.

БАҚТИЯРҰЛЫ М. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, қадірлі әріптестер! Сенат отырысының күн тәртібіне «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасын және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарауды енгізуді сұраймын.

ТӨРАҒА. Әріптестер, бұл ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Шешім қабылданды.

Кодекс жобасы мен ілеспе заң жобасы бүгін екінші оқылымда қаралады.

Бұл мәселелер бойынша шақырылған азаматтар, екінші оқылымға дейін боссыздар, рақмет.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы бірінші оқылымда қаралады.

Бұл заң жобасына Мәжілістің бір топ депутаттары бастамашы болды.

Бастамашы топтың атынан баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты Асылбек Айжарықұлы Смағұловқа беріледі.

СМАҒҰЛОВ А.А. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті сенаторлар! Парламент депутаттары Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Ұлт жоспары – 100 нақты қадам» бағдарламасының 27-ші қадамын орындау үшін «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасына бастама жасады.

Өздеріңіз білесіздер, 2011 жылдан бері жеке сот орындаушыларының саны біртіндеп өсіп, 600-ден 2200-ге жетті.

2016 жылдан бастап өндіріп алушы мемлекет болатын құжаттардан басқа құжаттар сот орындаушыларына берілді. Қазір олар 4 миллионға жуық құжатты, оның ішінде әлеуметтік маңызы бар санаттар бойынша сот шешімдерінің 99 пайызын орындап жатыр.

Әрине, атқарушылық іс жүргізуде санға емес, сапаға баса мән беріледі. Сот билігінің беделі мен заңның қолданысы да сот орындаушыларының жұмысына тікелей байланысты.

Сондықтан заң жобасының негізгі міндеті – атқарушылық іс жүргізуде азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарын қорғауды қамтамасыз ету, оның ішінде борышкердің мүлкін, адал жолмен алған адамның құқықтарын қорғау болып табылады.

Заң жобасын әзірлеу кезінде біз мынадай мақсаттарды алға қойдық.

Біріншіден, құжаттардың орындалу тиімділігін, сапасы мен уақыттылығын арттыру.

Екіншіден, кемшіліктерді жою және атқарушылық іс жүргізу тараптарының құқықтарын бұзуға жол бермеу. Осыған орай салалық заң мен заңға тәуелді актілерге кешенді талдау жүргіздік. Бұл жұмысқа барлық тарапты, жеке сот орындаушыларын, судьяларды, прокурорларды, адвокаттарды, әділет мамандарын және осы мәселеге бейжай қарамайтын азаматтарды, ғалымдарды тарттық. Әлемдік практиканы зерттедік.

Жалпы, заңнамаға енгізілетін түзетулерді шартты түрде бірнеше бағытқа бөлуге болады.

Бірінші. Сот орындаушысының процестік әрекеттерін оңтайландырып, олардың кезектілігін анықтау бағыты.

Екінші. Заманауи технологияларды енгізу мәселесі. Бұл барлық тарап үшін мәжбүрлеп орындату жүйесінің бүкпесіз және қолжетімді болуын арттырады. Яғни ендігі

жерде мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйе арқылы ұялы телефонға немесе электрондық поштаға хабар жіберілетін болады.

Үшінші. Азаматтардың елден сыртқа шығу жөніндегі конституциялық құқықтарын қорғау мәселесі. Бұл үшін біз елден шығуға уақытша шектеу қою мерзімдерін, тәртібі мен негіздерін және оның күшін жоюды қайта қарауды ұсынып отырмыз.

Төртінші. Өндіріп алушылардың пайдасына өндіріп алынған, жеке сот орындаушысының ағымдағы шотындағы уақытша жатқан ақшаны қорғау мәселесі. Қазір осындай шоттарды бұғаттаудың салдарынан балалар алиментсіз, үлкендер жалақысыз, мертіккен адамдар жәрдемақысыз қалатын жағдайлар орын алып отыр. Мұндай мысалдар жетіп артылады. Бұл жұрттың наразылығын туғызуда.

Бесінші. Атқарушылық іс жүргізудің жекелеген рәсімдерін регламенттеу және жақсарту бағыты.

Алтыншы. Жеке сот орындаушыларының қызметін бақылау шараларын жетілдіріп, олардың жауапкершілігін күшейту мәселесі.

Жетінші. Жеке сот орындаушыларының жұмысына уәкілетті орган мен Республикалық палата тарапынан бақылау функцияларын күшейту.

Сегізінші. Атқарушылық құжаттардың тізбесін кеңейту. Енді еліміздің аумағында «Астана» халықаралық қаржы орталығының актілерін біздің жеке сот орындаушыларымыз орындайды.

Мемлекеттік еңбек инспекторының жалақыны төлеу туралы нұсқамасына атқарушылық құжат мәртебесі беріледі. Бұл қызметкерлердің құқықтарын қорғауды күшейтеді.

Аталған институтты одан әрі дамыту мақсатында 2019 жылғы 23 желтоқсанда үкімет сағаты өткізілген болатын. Біз оның ұсыныстарын ескеріп, заңнаманың жекелеген нормаларын нақтылау бойынша басқа да өзгерістерді енгіздік.

Заң жобасын қабылдау сот орындаушылары қызметінің серпінді дамуын қамтамасыз етіп, мәжбүрлеп орындатудың тиімділігін арттырады. Соның нәтижесінде елімізді инвестициялық жағынан тартымды етеді.

Заң жобасында Қылмыстық кодекске енгізілетін түзетулер де бар. Олар Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің екінші отырысында Президент Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев берген жала жабуды қылмыстық сипаттан арылту жөніндегі тапсырманы орындауға бағытталған. Осыған орай депутаттар жала жабуды Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске ауыстыруға бастама жасады.

Бұл халықаралық тәжірибеге, яғни Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі Стамбул іс-қимыл жоспарының рекомендациясына сәйкес келеді.

Сондай-ақ әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік, тектік-топтық немесе діни араздықты қоздыру үшін жауапкершілікті көздейтін Қылмыстық кодекстің 174-бабына түзетулер енгізілді. Атап айтқанда, «қоздыру» деген сөз «тұтандыру» деген сөзбен ауыстырылады, айыппұл жазаның баламалы түрі ретінде енгізіледі.

Құрметті әріптестер, ұсынылып отырған заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Әріптестер, заң жобасы бойынша сұрақтарыңыз бар ма? Сөз депутат Мұқашев Төлеубек Төлеуұлына беріледі.

МҰҚАШЕВ Т.Т. Рақмет.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Атқарушылық іс жүргізу саласында проблемалар аз емес екені, сот орындаушыларының жұмысына көптеген шағымдар келіп түсетіні, атап айтқанда, әлеуметтік маңызы бар істердің қабылданбауы мен олардың орындалу ұзақтығы, сондай-ақ олардың адам құқықтарын бұзуы бәрімізге белгілі.

Осыған байланысты мен осы заң жобасын әзірлеген және осы мәселелерді шешуге тырысқан депутат әріптестерімізге алғысымды білдіремін.

Әрине, заңның тиімділігі оның дұрыс орындалуымен бағаланады. Осыған байланысты менде Әділет министрлігіне бір сұрақ бар.

Заң жобасына түзетулерді енгізгеннен кейін сот орындаушыларының атқарушылық құжаттарды орындау сапасы мен уақытылы орындаушылығы, сондай-ақ сот орындаушыларының азаматтардың құқығын сақтау жауапкершілігі арта ма?

ТӨРАҒА. Әділет вице-министрі Алмат Мадалиев, жауап беріңіз.

МАДАЛИЕВ А.Қ. Сұрағыңызға рақмет.

Асылбек Айжарықұлы өзі атап өткендей, 4 миллиондай атқарушылық істер бар. Бұл істерде кемінде екі тарап бар, яғни атқарушылық іс қозғаудың орбитасында қаншама субъект бар екенін өздеріңіз елесте аласыздар. Сондықтан бұл салада шағымдардың көп болуының объективті және субъективті себептері бар.

Бұл контексте бір топ депутаттардың дайындаған заң жобасы өте орынды және уақытылы деп санаймыз, өйткені бұл мәселелерді тиімді және уақытылы шешуге бағытталған.

Бір мысал келтірейін. Енді осы заң жобасы бойынша атқарушылық істі бітіруге алты ай мерзім беріледі (бұрын мұндай мерзім берілмеген) және әлеуметтік маңызды атқарушылық іс бойынша бір ай мерзім болады. Яғни сот орындаушысы егер бір ай ішінде алимент өндіріп алу бойынша нақты іс-әрекет қабылдаса, онда өзінің лицензиясынан айырылып қалу тәуекелі бар. Сондықтан бұл сот орындаушысына тиісінше ынта тудырады.

Тағы бір мысал келтірейін. Мысалы, еңбек инспекторлары. Олардың құжаттары енді автоматты түрде атқарушылық іс қағаз болып табылады. Егер еңбек инспекторы өзінің құжатын шығарса, оны сот орындаушысына беріп, тікелей жалақыны өндіріп алуға болады. Өзінің жалақысын ала алмай жүрген адамның бұрын сотқа барып жүгіну жағдайы болмаса, енді осындай әлеуметтік маңызды мәселелерді шешуге ықпалын тигізеді деп санаймыз.

Үшіншіден, сіз жаңа айтып кеткен шағымдар тек қана қарызды өндіріп алушылардан емес, қарыз адамдардан да келіп тұрады. Мысалы, сот орындау процесі аяқталды делік, бірақ адамның шотында әлі шектеу қойылып тұрады. Ол шектеуді шеше

алмаудың көп мысалдары бар. Мысалы, жол бойы онымен басқа сот орындаушысы айналысып келе жатқанда оның қазір лицензиясы жоқ және бұрынғы заң бойынша оны тек қана сол кісі шеше алатын. Сондықтан ол сотқа жүгініп, ұзақ уақытын соған құртатын. Енді қазіргі ұсынылып отырған заң жобасы бойынша соңғы айналысқан сот орындаушысының барлық шектеулерді шешуге мүмкіншілігі болады. Сондықтан біз осы заң жобасын қолдаймыз және сіз көтерген проблемаларды шешеді деп санаймыз.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ. Рақмет, Асылбек Айжарықұлы.

Слово для содоклада предоставляется члену Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам Лукину Андрею Ивановичу.

ЛУКИН А.И. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Законопроект «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства» разработан во исполнение 27-го шага Плана нации «100 конкретных шагов» в целях совершенствования законодательства, регулирующего сферу исполнительного производства, развития деятельности частных судебных исполнителей, выполнения поручения Главы государства Касым-Жомарта Кемелевича Токаева по декриминализации уголовной ответственности за клевету.

Основными задачами законопроекта являются:

оптимизация процессуальных действий судoisполнителя и определение их последовательности;

дальнейшее внедрение цифровых технологий в систему исполнительного производства;

регламентация и улучшение отдельных процедур исполнительного производства; совершенствование мер контроля за деятельностью частных судебных исполнителей и усиление их ответственности;

усиление контрольных функций уполномоченного органа и Республиканской палаты судебных исполнителей;

приближение норм уголовного и административного законодательства к нормам международного права и практики.

Законопроектом повышается прозрачность и доступность системы принудительного исполнения для всех сторон.

Нормы, вводимые законопроектом, направлены на обеспечение сохранности денежных средств, временно находящихся на текущем счету частного судебного исполнителя, взысканных в пользу взыскателей.

Новеллы законопроекта придают статус исполнительного документа предписанию государственного инспектора труда о выплате зарплаты, что позволит усилить защиту прав работников.

Следует отметить, что законопроект расширяет компетенцию частных судебных исполнителей, возлагая на них исполнение актов Международного финансового центра «Астана» на территории страны.

С учетом изложенного, руководствуясь пунктом 58 Регламента Сената, прошу поддержать проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства», одобренный Мажилисом Парламента концептуально в первом чтении.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Спасибо, Андрей Иванович.

Енді заң жобасын талқылауға көшеміз.

Сөз депутат Сафинов Қанатбек Бейсенбекұлына беріледі.

САФИНОВ Қ.Б. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Аталған заң жобасын қабылдау жеке сот орындаушылары институтын одан әрі дамытуда маңызды кадам болып табылады.

Бұл институт елімізде 10 жылға жуық уақыт жұмыс істейді. Қазіргі уақытта елімізде 2 мың 200-ден астам жеке сот орындаушысы қызмет етеді, олардың өндірісінде жыл сайын 4 миллионға жуық іс қаралады, бұл барлық атқарушылық құжаттардың 99 пайызын құрайды.

Осы заң жобасы атқарушылық құжаттарды қамтамасыз ету шараларын жетілдіруге және құқықтық олқылықтарды реттеуге және сот актілерін орындау рәсімдерін жақсартуға бағытталған.

Атап айтқанда, жеке сот орындаушыларынан аукциондық алымды өндіріп алу проблемасын жоятын түзетулер енгізіледі.

Парламент депутаттары әзірлеген заң жобасы атқарушылық іс жүргізу тараптарының мүдделерін қорғауға бағытталған бірқатар нормаларды ұсынады.

Еңбек жөніндегі инспектор берген нұсқамаға атқару құжат мәртебесін беру туралы норма өндіріп алушының жағдайын сот арқылы жалақыны созылмалы және шығынды өндіріп алу рәсімінен босата отырып жақсартады.

Аудандық және қалалық әділет бөлімшелерінің басшыларына әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша шешімдерді қарау және қабылдау құқығын беру туралы норма атқарушылық іс жүргізу тараптарының уақыты мен шығындарын қысқартуға мүмкіндік береді.

Жалпы заң жобасы атқарушылық іс жүргізуге қатысушылардың жағдайын жақсартады және жеке сот орындаушыларының қызметіндегі кедергілерді жоюдың маңыздылығын ескере отырып, әріптестеріме осы заң жобасын бірінші оқылымда қолдауды ұсынамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен

толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау туралы Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Қаулы қабылданды.

Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

Слово предоставляется Волкову Владимиру Васильевичу.

ВОЛКОВ В.В. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Вношу предложение – включить в повестку сегодняшнего заседания рассмотрение проекта Закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства» во втором чтении. Спасибо.

ТӨРАҒА. Әріптестер, бұл ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Шешім қабылданды. Заң жобасы бүгін екінші оқылымда қаралады.

Бұл заң жобасы бойынша шақырылған азаматтар, екінші оқылымға дейін боссыздар. Рақмет.

Құрметті депутаттар! Күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы бірінші оқылымда қаралады.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрі Асқар Қуанышұлы Жұмағалиевке беріледі.

ЖҰМАҒАЛИЕВ А.Қ. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті Парламент Сенатының депутаттары! Цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша заң жобасы Мемлекет басшысының 2019 жылғы 2 қыркүйектегі Жолдауына сәйкес әзірленді.

Өздеріңізге белгілі, Елбасының бастамасымен «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы қабылданды. Бұл бағдарлама 2 жыл ішінде елімізді цифрландырудың драйверіне айналды.

Осыған орай заң жобасы цифрландыру процесін одан әрі дамытуға үлкен серпін береді.

Заң жобасы, ең алдымен, цифрлық технологияларды дамытуға және оларды қолданумен байланысты қатынастарды реттеуге бағытталған. Заң жобасында көзделген мәселелер бойынша қысқаша баяндауға рұқсат етіңіз.

Бірінші. Заңнамалық деңгейде цифрлық актив, майнинг, токен ұғымдарын, сондай-ақ блокчейн технологиясын анықтау және цифрлық активті мүлікке жатқызу ұсынылады.

Сонымен қатар «Зияткерлік робот» ұғымын айқындау және робот иесінің жауапкершілігін бекіту көзделеді.

Екінші. Цифрландыру нәтижесінде талдауды қажет ететін үлкен деректер қоры қалыптасты.

Осыған орай заң жобасымен «Үлкен деректерді» талдау механизмін реттеу ұсынылады.

Бұл Smart Data Ukimet жобасы негізінде экономикалық көрсеткіштерді талдау арқылы тиімді үкіметтік шешімдерді қабылдауға мүмкіндік береді.

2018 – 2019 жылдары аралығында Smart Data Ukimet жобасы шеңберінде қаржы, білім беру, әлеуметтік және денсаулық сақтау салаларында 187 миллиард теңге шамасында экономикалық әсер берді. Атап айтсам, қаржы саласында қосымша түсімдер, денсаулық сақтауда дәрілік заттарды дұрыс бөлу арқылы болды. Осындай нақты мысалдар білім беру, әлеуметтік салаларда да экономикалық әсерін көрсетті. Біз бұл жұмысты басқа да мемлекеттік органдармен жалғастырамыз.

Үшінші. Мемлекет басшысы Цифрландыру жөніндегі отырыста барлық құжат айналымын электронды форматқа көшіруді тапсырды.

Бұл мәселені шешу үшін Цифрлық құжаттар сервисін енгізу ұсынылады. Аталған сервис «Мобильді үкімет» қосымшасында көрсетіледі.

Төртінші. Азаматтардың дербес деректерін қорғау – мемлекет парызы. Осыған орай цифрлық технологияларды енгізу азаматтардың дербес деректерін қорғауды талап етеді. Ол үшін дербес деректерді қорғау саласындағы уәкілетті органды анықтау ұсынылады.

Одан басқа осы саладағы «Ерікті киберсақтандыру» қызметі енгізіледі.

Бесінші. Қоғамдық құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету мақсатында ұлттық бейнемониторинг жүйесінің ережелерін регламенттеу ұсынылады. Бұл жүйені құру бүгінгі күні «ақылды қалалар» жобасын іске асыру шеңберінде тиімділікті көрсетіп отыр. Республиканың барлық аумағында бейнемониторинг жүйесін енгізу құқық бұзушылықты уақытылы анықтауға мүмкіндік береді.

Алтыншы. Отандық IT-компанияларды дамыту үшін мемлекеттік органдар кәсіпкерлік қызметпен айналыспауы қажет. Осыған орай цифрлық жобаларды құру және дамыту үшін квазимемлекеттік сектор функцияларын алып тастауды ұсынамыз.

Сондай-ақ венчурлік қызметті ынталандыру мақсатында «Жеке венчурлік инвесторды» айқындау жөніндегі нормаларды енгізу жоспарлануда.

Осылайша, осы нормаларды енгізу 2024 жылға қарай инновациялық стартап-компаниялар санын ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Бұдан басқа заң жобасымен электрондық өнеркәсіп саласындағы уәкілетті орган айқындалады.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Қорыта келгенде, заң жобасында көзделген бағыттарды іске асыру мемлекеттік басқарудың ашық жүйесін құруға, сондай-ақ «Үлкен деректерді» талдау негізінде әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерді болжауға ықпал етеді.

Бұл шаралар өз кезегінде цифрлық технологиялар саласында бәсекелестікті арттыруға, дербес деректерді қорғауды күшейтуге, сондай-ақ халықпен тиімді байланыс орнатуға мүмкіндік береді.

Қолдауларыңызды сұраймын.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Әріптестер, Асқар Қуанышұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сөз депутат Нұрғалиев Жеңіс Мирасұлына беріледі.

НҰРҒАЛИЕВ Ж.М. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Асқар Қуанышевич, у меня два вопроса.

Первый вопрос касается криптовалюты. Законопроектом устанавливается запрет на выпуск и оборот цифровых активов, за исключением случаев, предусмотренных законом. При этом деятельность по цифровому майнингу разрешается. Я хотел бы спросить, сколько у нас существует таких майнингов, как и кем они будут контролироваться?

Второй вопрос касается доступности интернета в наших отдаленных селах. Доступ к сети интернета позволит получать гражданам услуги, которые мы сегодня можем дать, это электронное здравоохранение, образование, коммерция.

Когда мы сможем обеспечить все наши села доступным интернетом?

ЖҰМАҒАЛИЕВ А.Қ. Спасибо за вопросы, Женис Мирасович.

На сегодняшний день цифровой майнинг – это сфера, которая известна в мире. Мы изучали опыт других стран, США, Швеции, Южной Кореи. Видим, что на сегодняшний день понятия «цифровой майнинг», «криптовалюта» входят в обычную жизнь.

Хотелось бы сказать, что в Казахстане есть конкретные примеры развития цифрового майнинга. На сегодняшний день в Казахстане имеются 14 таких цифровых ферм. Они строятся вблизи тех источников электроэнергии, которые имеют возможность подключать данные цифровые фермы. С учетом наших электростанций их расположение больше превалирует в северных областях, в Павлодарской и Восточной-Казахстанской областях. Сегодня фермы есть в Уральске и других регионах. Мы видим, что имеется большой потенциал.

В целом по нашему отчету, который мы готовили совместно с международными экспертами, в последующие три года плюсом к 14 фермам, которые уже позволили получить инвестиции в Казахстан в размере 82 миллиардов тенге, ожидается 300 миллиардов тенге инвестиций для развития в целом цифрового майнинга.

Конечно, поможет этому законодательство, которое сегодня рассматривается. Я надеюсь, что вы его поддержите, тем самым позволите цифровым майнинговым фермам развиваться, привносить дополнительные инвестиции в Казахстан.

Что касается сельской связи. Я хотел сказать, что 118 городов и 4235 сел обладают уже мобильным широкополосным доступом, порядка 90 процентов нашего населения охвачено, 84 процента населения уже получают услуги через интернет и пользуются интернетом при получении государственных услуг, обращении за информацией на те или иные сайты.

Мы понимаем, что это большой вопрос. По поручению Президента сегодня реализовываются два глобальных проекта, которые связаны с волоконно-оптическими линиями связи. 1250 населенных пунктов в этом году обеспечим дополнительно

волоконно-оптическими линиями связи с целью предоставления качественного интернета в данных селах.

С точки зрения мобильного широкополосного доступа, чтобы было уже распределение в населенных пунктах, сегодня согласно меморандуму предполагается обеспечить 1035 сел мобильным широкополосным доступом. В результате около 99 процентов населения получают возможность пользоваться широкополосным интернетом, это будет уже в этом году.

Мы эту работу будем активно продолжать. Операторы осуществляют мобилизацию и строительные работы. Будем докладывать по мере развития этого проекта в СМИ, в случае необходимости и вам можем докладывать.

По цифровому майнингу. Согласно законодательству будут утверждены соответствующие правила. Эти вопросы будет осуществлять уполномоченный орган в лице Министерства цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности совместно с Национальным Банком.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Нұралиев Әбдәлі Токбергәнұлына беріледі.

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті Асқар Қуаньшұлы! Қаралып отырған заң жобасы цифрлық технологияларды дамытуға үлкен серпін берері анық.

Соңғы бес жылда Индустриялық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасы арқылы өңдеу саласындағы жалпы қосылған құн 30,6 триллион теңгені құрады. 2019 жылы бұл көрсеткіш 2015 жылғы деңгейден 87 пайызға артып, 7,8 триллион теңгеге жетті.

Осы ретте заң жобасымен қарастырылып отырған индустриялық-инновациялық қызметті «индустриялық және инновациялық» деп жіктеп бөлу экономиканы әртараптандыру процестерін басқаруды жетілдіру қисынына біршама сәйкес келмейтіндей, себебі индустриялық-инновациялық қызмет экономиканың өңдеуші саласын жедел дамытумен нақты байланысты және индустриялық-инновациялық дамудың бірқатар мемлекеттік бағдарламаларының мазмұны болып табылады. Мұнда негізгі индикаторлардың бірі өңдеуші өнеркәсіп субъектілерінің инновациялық белсенділігінің көрсеткіші болып белгіленеді.

Осыған байланысты менің екі сұрағым бар.

Бірінші. Осындай бөлу экономиканы әртараптандыру процестеріне тежеу болмайды ма? Бұл өз кезегінде өңдеуші өнеркәсіптің бәсекелестік артықшылықтарын арттыруға және осы негізде шикізаттық емес экспорт көлемінің өлшеміне ықпал етпейді ме?

Екінші. Мұндай бөлу үдемелі индустриялық-инновациялық дамудың екінші, үшінші бесжылдық мемлекеттік бағдарламаларын іске асыруға тосқауыл болып және оны тиімді іске асыруға кері әсері болмайды ма? Рақмет.

ЖҰМАҒАЛИЕВ А.Қ. Рақмет, құрметті Әбдәлі Токбергәнұлы.

Өзіңізге белгілі, бұл бөлу Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығына сәйкес өткізіледі. Қазіргі таңда әртараптандыру процесінде ешқандай тежеу болмайды, ешқандай мәселе туындамайды. Бұл сұрақтар бойынша Индустрия және инфрақұрылым министрлігі болашақта да айналысатын болады. Біз өзіміздің министрлігіміздің инновацияларына фокус жасайтын боламыз. Біз Мәжіліске де, Сенатқа да болашақта жаңа заң жобасымен келетін боламыз. Қазіргі таңда біз шетелдік эксперттермен араласып, олардың да тәжірибесін зерделеп жатырмыз. Әрі қарай барлық толықтырулар мен өзгерістерді дайындап, жаңа заң жобасымен келеміз. Бірақ сізге жауап берер болсам, менің ойымша, ешқандай индустрияға, экспортқа кері әсер етпейтін болады. Өйткені олар осы сұрақтармен өздері бөлек айналысады, біз инновациямен айналысатын боламыз. Біз цифрландыру мәселесімен шектелмейміз, біз барлық инновациялармен айналысатын боламыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әріптестер, басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Асқар Қуанышұлы, орныңызға отыруға болады.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Еділ Құламқадырұлы Мамытбековке беріледі.

МАМЫТБЕКОВ Е.Қ. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті әріптестер! Рассматриваемый законопроект важен в свете возрастающей актуальности задачи регулирования процессов внедрения в экономическую сферу и в область общественных отношений цифровых технологий.

Основные положения законопроекта доложены разработчиками. Со своей стороны хотели бы отметить следующее.

Вопросы внедрения цифровых технологий имеют приоритетное значение для экономического развития Казахстана в современных условиях.

Почему это важный вопрос? Дело в том, что закон и технологии не всегда лучшим образом сочетаются между собой. Учитывая то, что технологии развиваются с большой скоростью и по экспоненте, законодательство в данной сфере постоянно запаздывает. Поэтому совершенствование законодательства в сфере цифровых технологий должно вестись на постоянной основе.

Именно исходя из понимания, что институционализация новых технологий, их применение, в том числе в социально-экономических сферах государства, на сегодняшний день это глобальный тренд. Поэтому и нужно вносить ясность в правовые процессы. Законопроект также направлен на то, чтобы прояснить и регулировать в числе прочего три взаимосвязанные технологии – блокчейн, цифровой майнинг и цифровые активы.

К сожалению, право никогда не угонится за технологиями. Как только принимается новая норма, учитывая долговременный процесс принятия нормативного правового акта, она, по сути, регулирует уже технологии прошлого. Вместе с тем отметим, что в настоящее время в Казахстане режим регулирования этой сферы пока благоприятный, что, в частности, можно наблюдать на стабильном росте электронной торговли. При этом драйвером роста электронной торговли является бизнес, а не регуляторы.

Однако это не значит, что все другие вопросы можно отнести на второй план. Поэтому сегодня нам, депутатам, нужно понять и принять как истину, что интернет границ не имеет, а любые попытки ограничить локальный бизнес и создать барьеры приведут только к одному – на казахстанском рынке будут процветать иностранные конкуренты.

Наши крупнейшие торговые площадки и весь сектор созданы и успешно развиваются. В этой связи усовершенствование законодательства, положений отдельных законов, в различной степени регулирующих и влияющих на общественные отношения, при внедрении цифровых технологий является перманентным процессом, а внедрение цифровых технологий требует специального регулирования.

Таким образом, важность и актуальность законопроекта не вызывают сомнений. Сегодня цифровые технологии применяются во всех отраслях социально-экономического развития. По оценке компании «Boston Consulting Group», размер цифровой экономики в мире уже превысил 20 триллионов долларов США, что составляет 13,8 процента мировых продаж. По расчетам Всемирного Банка, через 5–10 лет доля цифровых сегментов в мировом ВВП достигнет 30–40 процентов.

По прогнозам экономистов, количество рабочих мест в перспективе будет сокращаться на 3,6 процента ежегодно. В развитых странах примерно 50 процентов рабочих мест уже находятся в зоне риска.

Как видим, внедрение цифровых технологий имеет как плюсы, так и минусы. Например, в экономике роль информационных технологий состоит в том, что это:

главный источник экономической и военной мощи государства;

необходимое условие для развития современного общества;

разработка программ, что, по сути, является современным высокотехнологичным производством;

программное обеспечение – это неисчерпаемое и возобновляемое «интеллектуальное сырье».

В то же время есть определенные недостатки и опасности информационного общества, в частности:

усиление некоторого негативного влияния средств массовой информации;

определенное разрушение частной жизни личности и организаций;

проблема отбора достоверной и качественной информации;

многим людям, особенно старшего возраста, пока сложно будет приспособиться к новым условиям при широком внедрении цифровых технологий.

Для минимизации негативных сторон информационных технологий и максимизации положительных данным законопроектом вносятся соответствующие поправки в 35 законодательных актов, в том числе в 7 кодексов и 28 законов.

Вместе с тем, на наш взгляд, документ производит впечатление размытости самого предмета регулирования, имея в виду, что просто не во всех нормах законопроекта видно проявление самих цифровых технологий. В этом плане можно вполне согласиться с мнением экспертов, подготовивших научное заключение, что предмет регулирования (цитируем) «несколько шире и охватывает большую предметную область».

Более того, от себя можем добавить в разряд избыточно представленных и такие сферы, как информатизация, инновационная деятельность.

В законопроекте упущена из рассмотрения научно-технологическая деятельность, которая, в принципе, является базовой для инновационной деятельности.

Дело в том, что научно-технологическая деятельность является ключевым слагаемым такого важнейшего инструмента, как национальная инновационная система, определяющая взаимосвязь науки с производством на инновационной основе.

Также недостаточно отражен в законопроекте взгляд на развитие цифровых технологий в ракурсе рассмотрения цифровой повестки Евразийского экономического союза.

Реализация законопроекта требует финансовых затрат из бюджета, но каков его размер, непонятно. Мне кажется, немалый.

Можно привести еще ряд замечаний, требующих внимательного рассмотрения, однако ограничимся следующим резюме.

В целом не столько важно поменять название законопроекта, добавив к предложенным экспертами «научно-технической деятельности» и другие направления деятельности, а сколько в содержательном плане, имея в виду оптимизацию законопроекта, возможно, сократив до сфер, непосредственно связанных с реализацией именно цифровых технологий.

Уполномоченный орган гарантировал учесть высказанные замечания в будущем в других законопроектах.

Замечаний и предложений по концепции и самому законопроекту постоянные комитеты Сената не имеют.

С учетом изложенного Комитет по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству вносит на рассмотрение заседания Сената и рекомендует одобрить в первом чтении проект закона. Прошу поддержать.

Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет, Еділ Құламқадырұлы.

Енді заң жобасын талқылауға көшеміз. Сөз депутат Әділбеков Дәурен Зекенұлына беріледі.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Құрметті Төраға, құрметті әріптестер! Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасының ережелері:

цифрлық технологияларды қолдануға байланысты қоғамдық қатынастарды реттеуге;

дербес деректерді қорғау саласындағы уәкілетті органды және оның негізгі функцияларын айқындауға;

бейнемониторингтің ұлттық жүйесін құру үшін құқықтық негіз қалыптастыруға және Бірыңғай кезекші-диспетчерлік «112» қызметін енгізуге;

«Электрондық үкімет» мобильдік қосымшасы арқылы халыққа мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жақсарту үшін «цифрлық құжаттар сервисі» ұғымын айқындауға бағытталған.

Сонымен қатар заң жобасы халыққа қызмет көрсетуге қатысты жағдайлар жасауды, инвестициялық тартымдылықты арттыруды, ұлттық және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді көздейтін нормаларды қамтиды.

Заң жобасын қабылдану азаматтардың мемлекеттік және мемлекеттік емес қызметтерді алуы кезіндегі процестерді жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Қазіргі таңда барлық салаларда цифрлық технологияларды енгізу жұмыстары жандана түсуде. Сондықтан бүгінгі қаралып отырған заң жобасын мен қолдаймын және әріптестерімді де осы заң жобасын қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ, талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 45 депутат, «жақтағандар» – 45. Қаулы қабылданды.

Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

Сөз Серік Рыскелдіұлына беріледі.

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Сенат отырысының бүгінгі күн тәртібіне «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарауды енгізуді ұсынамын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әріптестер, бұл ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 45. Шешім қабылданды. Заң жобасы бүгін екінші оқылымда қаралады.

Бұл мәселе бойынша шақырылған азаматтар, екінші оқылымға дейін боссыздар. Рақмет.

Құрметті депутаттар! Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы бірінші оқылымда қаралады.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрі Бақыт Тұрлыханұлы Сұлтановқа беріледі.

СҰЛТАНОВ Б.Т. Қайырлы күн, құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Сіздердің назарларыңызға Тұңғыш Президент – Елбасының 2018 жылғы 5 қазандағы және Мемлекет басшысының 2019 жылғы 2 қыркүйектегі Жолдауларын іске асыру үшін әзірленген тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша заң жобасы ұсынылады.

Заң жобасы 7 заңнамалық актіге, оның ішінде 3 кодекспен 4 заңға 200-ге жуық түзетуді енгізуді көздейді. Олардың негізгі бағыттары:

халыққа тұтынушылар құқығын қорғаудың тұтас және тиімді жүйесін қалыптастыру;

уәкілетті органның, оның ішінде тиісті салаларда тұтынушылардың құқықтарын қорғауды жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың қызметін үйлестіру жөніндегі рөлін күшейту;

үкіметтік емес ұйымдарды институционалдық күшейтуге және тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың көп деңгейлі жүйесіне белсенді тартуға, сондай-ақ оларды қолдау болып табылады.

Заң жобасын әзірлеу барысында тұжырымдамалық негізге Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ОЭСР) елдері тиімді пайдаланатын тұтынушылардың құқықтарын қорғау институтының аралас моделі алынды.

Оның мазмұны бойынша мемлекеттік реттеу «ақылды» басқарумен шектеледі, ал бұзылған құқықтарды қалпына келтіруді сотқа дейінгі реттеу органдары атқарады.

Құрметті депутаттар! Заң жобасындағы негізгі ережелерге қысқаша тоқталып өтуге рұқсат етіңіздер. Оларды үш блокқа бөлуге болады.

Бірінші блок – азаматтар үшін тұтас және тиімді жүйені қалыптастыру.

Заң жобасы арқылы шағымдарды қараудың үш деңгейлі механизмі енгізіледі.

Бірінші деңгейде сатушының шағымды өз еркімен немесе дауларға сотқа дейінгі реттеу субъектілері арқылы қарау көзделеді.

Аталған механизмді заңнамалық бекітудің негізгі мақсаты бұзылған құқықтарды қалпына келтіру, моральдық және материалдық залалды «қазір және осында» принципі бойынша қысқа уақытта аз шығынмен өтеу болып табылады.

Бұл ретте тұтынушының қалауымен дау сотқа дейін реттеу шеңберінде шешілетін болады.

Екінші деңгейде шағымдар уәкілетті органға жіберіледі.

Сатушылар бұзушылықтарды өз еркімен жоюдан бас тартқан жағдайда әкімшілік жауапкершілікке тартылатын болады.

Үшінші деңгей – сотқа шағым беру.

Сотқа дейінгі реттеу институтының енгізілгенін ескере отырып, соттар тұтынушы мен сатушы арасында өзара тиімді келісімі жоқ дауларды қарайды.

Құрметті депутаттар, үш деңгейлі механизмді рет-ретімен қолдану сот органдарына түсетін жүктемені төмендетуге алып келеді деп пайымдаймыз.

Екінші блок – уәкілетті органның рөлін күшейту.

Бірінші кезекте тиімді тәсілдердің бірі ретінде «бір терезе» қағидаты бойынша шағымдарды қабылдаудың Бірыңғай ақпараттық жүйесі ұсынылатын болады.

Мұндай жүйені құру тұтынушылардың құқықтарын қорғау бойынша барлық шараны бір жерде шоғырландыру, шағымды дайындау және оны құзырлы органдарға жолдау рәсімдерін жеңілдетуге, сондай-ақ барлық өтініштер мен оларды қарау нәтижелерін цифрландыруға мүмкіндік береді.

Тұтынушыларға ыңғайлы болу үшін жүйеде даудың мәніне және қызмет көрсету сапасына байланысты шағымдардың бірқатар үлгілік формалары, сондай-ақ дауларды қарайтын субъектілердің және мемлекеттік органдардың тізбесі мен байланыс ақпараттары орналастырылатын болады.

Екінші кезекте Тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі ведомствоаралық кеңес құрылатын болады. Ол осы бағыттағы көтерілетін мәселелердің мәні мен маңыздылығын күшейтеді, проблемалық нормативтік құқықтық актілерді тез арада өзгертуге мүмкіндік береді, мемлекеттік органдар қабылдайтын шешімдердің тиімділігіне тиісті бақылауды қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар уәкілетті органға мемлекеттік бақылау функциясы беріледі. Бұл тексеріс жоспардан тыс бақылау субъектісіне бармай, профилактикалық түрде жүзеге асырылатын болады.

Үшінші блок – үкіметтік емес ұйымдардың белсенді қатысуы және оларды қолдау. Бұзылған құқықтарды толыққанды қалпына келтіру мақсатында тұтынушылық дауларды сотқа дейінгі реттеу субъектілеріне екіжақты келісімі болған жағдайда моральдық зиянды өтеуді жүзеге асыру құқығы беріледі.

Шағын және орта бизнесті тексеруге енгізілген мораторийді ескере отырып, тұтынушылардың қоғамдық бірлестіктеріне қоғамдық бақылау жүргізу бойынша құзырет беріледі.

Бұдан басқа халықтың әлеуметтік осал топтарына өз құқықтарын қорғауға тегін өкілдік қызметтер көрсету және оларға кеңес беру үшін қоғамдық ұйымдарға мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс берілетін болады.

Құрметті депутаттар! Парламент Мәжілісінің қаралуында заң жобасының редакциясын жақсартатын бірқатар түзетулер енгізілген болатын. Олар – қоғамдық бірлестіктерге дауларды сотқа дейінгі реттеу субъектілері ретінде қызмет етуге мүмкіндік беру, Ведомствоаралық кеңесті Үкімет деңгейіне шығару бойынша түзетулер.

Енгізілген түзетулердің бір тобы «Сауда қызметін реттеу туралы» Заңға, атап айтқанда, әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлары бағаларының негізсіз өсуіне жол бермеуге бағытталған.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Қорытындылай келе, жоғарыда аталған ережелерді заңнамалық бекіту тұтынушылардың өмірінде елеулі өзгерістерге әкелетінін атап өткім келеді.

Қолдауларыңызды сұраймын.

Назарларыңыз үшін рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Әріптестер, Бақыт Тұрлыханұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сөз депутат Төреғалиев Нариман Төреғалиұлына беріледі.

ТӨРЕҒАЛИЕВ Н. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрағым Сұлтанов Бақыт Тұрлыханұлына. Жалпы азық-түлік тауарларына бағаның жиі өсуі, әсіресе халықтың осал топтарына қатты әсер етіп отырғаны бәрімізге белгілі. Жаңа өзіңіз айтып кеттіңіз, осыған байланысты әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына шекті баға белгілеу арқылы реттеу нормаларын ұсынып отырсыздар. Ол Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Қазақстан Республикасы Кодексінің 202-бабының 3-тармағында көрсетілген, сонымен қатар «Қазақстан Республикасындағы сауда қызметін туралы» Заңның 9-бабының 1-тармағында көрсетілген. Уақыттарыңызды алмау үшін мен нормаларды атап айтпай жатырмын, бірақ осы аталған нормалардың іс жүзінде қалай орындалатыны үлкен сұрақ болып тұр.

Осыған байланысты менің сұрағым: аталған нормалардағы жауапкершілікті неге сауда базарларының әкімшілеріне жүктемедіңіздер? Ішкі сауда субъектілеріне сауда базарларының әкімшілері орынды да береді және сол базар әкімшілері, базардың қожайындары сол жердегі санитарлық талапты, сол жердегі барлық жағдайды бір қалыпты деңгейде ұстап отыр.

Жаңа өзіңіз уәкілетті органдар осы бағаларды тек профилактикалық жағдайда ғана бақылайды деп айттыңыз. Олар әкімдіктің қызметкерлері, былай қарағанда. Сондықтан бұл өте оңай шаруа емес. Егер де біз сауда, базар әкімшіліктеріне жүктегенде, ол әкімдіктің адамдарына да оңай болар еді, осы мәселені бір ғана сауда орнының басшысынан сұраған болар еді.

Осыған қатысты екінші сұрағым бар. Үкіметтің қаулысымен бекітілген әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының тізбесінде сиыр еті «сүйекті жауырын-төс бөлігі» деп көрсетілген. Сондықтан ішкі сауда субъектілері сиыр етінің басқа да мүшелеріне шекті бағаны сақтамай өзі қалаған бағасымен сата ала ма?

Себебі өздеріңіз білесіздер, сауда орындарында етті бөлшектеп шауып сатады, сондықтан жауырын-төс бөліктерін кім тексеріп, қарап жүреді. Бұл жағы да түсініксіз. Рақмет.

СҰЛТАНОВ Б.Т. Сұрақтарыңызға рақмет.

Бірінші сұрақ бойынша. Негізінде бақылау жүйесі шекті бағадан асырып сату мәселелерін тексеру үшін мемлекеттік органдарға осындай құзыреттер беріліп отыр.

Өзіңіз дұрыс айтып отырсыз, негізгі проблемалар жаңа форматтарға сай келмейтін базаларда осындай құқықтар бұзылатын болады. Сондықтан Парламент Мәжілісінде талқылау кезінде осындай ұсыныс келіп түсті. Бұны біз қолдадық. Базарлардың әкімшіліктеріне тиісті құзыретті бекіту, бұл жергілікті атқарушы органдар барлық сатушыларға шекті баға бекіткен кезде бұл ақпаратты барлық сатушыларға уақытында, дер кезінде жеткізу мәселесі.

Бұл мәселелерді тексерудің негізгі принциптері жаңа айтылған ақпараттық жүйе арқылы атқарылатын болады. Бұл жүйеге барлық тұтынушылар, сатушылар да қосылатын болады. Сондықтан қоғамдық бақылау ретінде бұл мәселеге біз мән беріп отырмыз,

тұтынушылардан осындай ақпарат келген кезде тиісті мемлекеттік органдар барып тексеріп, осындай проблемаларды жедел шешу қажет. Сондықтан базар әкімшіліктеріне осындай тиісті функциялар берілген болатын.

Екінші мәселе. Еттердің бүгінгі тізімі Үкіметтің қаулысымен бекітілген болатын. Соның арасында сүйекті жауырын-төс бөлшектері көзделген. Өйткені дәл осы мүшелер халық сатып алатын сұраныстағы бөлшектер. Сондықтан нарық беріп отырған бағамен сатқан кезде бұл жерден шектеулер қойылмайды, бірақ бұны әкімшілендіру мәселесін өзіңіз дұрыс көтеріп отырсыз, келешекте бұл тізім әлі де жаңадан қаралатын болады. Сондықтан практикалық статистика жиналған кезде біз сіздермен бірге керек болатын болса заңнамалық өзгерістерді, тиісті деңгейдегі нормативтік құқықты актілерді өзгертетін боламыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әріптестер, басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Бақыт Тұрлыханұлы, орныңызға отыруға болады.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің хатшысы Дәурен Зекенұлы Әділбековке беріледі.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасының мақсаты тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы нормативтік базаны одан әрі жетілдіру, осы салалардағы дауларды сотқа дейін реттеу институтының рөлі мен мәртебесін күшейту, сондай-ақ бизнестің тұтынушылар алдындағы әлеуметтік және материалдық жауапкершілігін арттыру болып табылады.

Заң жобасының басты міндеттері мыналар:

тұтынушылардың шағымдарын қараудың үш сатылы жүйесін енгізу;

тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі ведомствоаралық кеңес құру;

тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың бірыңғай ақпараттық жүйесін құру.

Заң жобасын жан-жақты талқылау мақсатында заң жобасын әзірлеуші Сауда және интеграция министрлігінің, мүдделі мемлекеттік органдар өкілдерінің қатысуымен жұмыс тобының бес отырысы өткізілді.

Заң жобасы бойынша жиырмадан астам ұсыныс пен ескертпе түсті. Олардың барлығы мұқият қаралып, талқыланды.

Солардың ішінде кейбір маңыздыларына тоқталып өтуге рұқсат етіңіздер.

Бірінші. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске «Өзін-өзі реттеу енгізілген жеке салада немесе мемлекеттік басқару саласында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органдар» деп аталған жаңа бап енгізіліп отыр. Бірақ әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамалар жасауға құқығы бар лауазымды тұлғалар айқындалған кодекстің 804-бабына ұсынылып отырған жаңа бап енгізілмей қалған. Сондықтан бұл сәйкессіздікті реттеу қажет.

Екінші. «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заң бойынша: заң жобасында сатушының өзінің байланыс деректері туралы ақпаратты қазақ және орыс тілдерінде орналастыру жөніндегі міндеттерін орындамағаны үшін жаңа әкімшілік

жауапкершілік белгіленуде. Бірақ заңда тұтынушыларға мұндай ақпаратты беру міндеті көзделмеген. Осыған байланысты Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 190-бабының жаңадан енгізіліп отырған бесінші бөлігіне сәйкес келтіру мақсатында аталған заңда уәкілетті органның ғана емес, сатушының да байланыс деректерін беру міндеті көзделуі тиіс.

Үшінші. Заң жобасында тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша консультациялық көмек және өкілдік қызмет көрсетулер, Ұлы Отан соғысына қатысушыларына және Ұлы Отан соғысына қатысушыларға теңестірілген адамдарға мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс шеңберінде көрсетіледі деген норма қарастырылмаған. Бұл ретте осы норманы заң жобасында ұсынып отырған редакцияда қабылдаған жағдайда Ұлы Отан соғысының мүгедектері, Ұлы Отан соғысының мүгедектеріне теңестірілген адамдар бұл әлеуметтік көмекті пайдалана алмайды.

Осыған байланысты «Ардагерлер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 4 және 6-бабына сәйкес келтіру мақсатында заң жобасының осы нормасына өзгерістер енгізу қажет.

Өзірлеуші мемлекеттік орган жұмыс тобының отырысындағы айтылған барлық жеті ұсыныспен келісіп, оларды тез арада жою жөнінде міндеттемелер алды.

Заң жобасының тұжырымдамасы бойынша Сенаттың тұрақты комитеттерінен ескертпелер мен ұсыныстар келіп түскен жоқ.

Баяндалғанды ескере отырып, Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитеті Сенат Регламентінің 58-тармағына сәйкес Парламент Мәжілісі мақұлдаған заң жобасын бірінші оқылымда мақұлдауды ұсынады.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Дәурен Зекенұлы.

Енді заң жобасын талқылауға көшеміз. Сөз депутат Сұлтанов Ерік Хамзаұлына беріледі.

СҰЛТАНОВ Е.Х. Рақмет.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Қарастырылып отырған заң жобасы:

тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі қоғамдық бірлестіктерді және өзін-өзі реттейтін ұйымдарды тұтынушылар дауларын сотқа дейінгі реттеу мәселелеріне белсенді тартуға;

тұтынушылардың қоғамдық бірлестіктерінің қоғамдық бақылауын жүзеге асыруға;
тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы уәкілетті органның рөлін күшейтуге;

тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі ведомствоаралық кеңес құруға бағытталған.

Заң жобасында сатушыларды қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін тауарларды айналымнан алуға және тиісті мемлекеттік органдар мен тұтынушыларды өмірге, денсаулыққа, мүлікке және қоршаған ортаға ықтимал қауіпі туралы уақытылы хабардар етуге міндеттейтін нормалар да енгізілген.

Осы заң жобасының қабылдануымен тұтынушылардың құқықтарын мемлекеттік қорғауды реттеу тетігі жетілдіріледі. Мәселен, Еуропалық одақтың даму стратегиясына сәйкес бір басым бағыты болып тұтынушылардың құқықтарын нығайту, олардың әл-ауқатын жақсарту және негізгі қауіп-қатерлерден қорғау болып табылады.

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы заңнаманы жетілдіруге баса назар аударылады. Сондықтан мен қаралып отырған заң жобасын қолдаймын және әріптестерімді оны қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Қаулы қабылданды.

Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады.

Сөз Серік Рыскелдіұлына беріледі.

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Жоғарыда аталған заң жобасының маңыздылығын ескере отырып, оны екінші оқылымда қарауды Сенат отырысының бүгінгі күн тәртібіне енгізуді ұсынамын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әріптестер, бұл ұсынысты дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Шешім қабылданды. Заң жобасы бүгін екінші оқылымда қаралады.

Бұл мәселе бойынша шақырылған азаматтар, екінші оқылымға дейін боссыздар. Рақмет.

Құрметті депутаттар! Күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалап отыру мәселелері бойынша толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым).

Бұл заң жобасына Мәжілістің бір топ депутаты бастамашы болды.

Слово для доклада от имени инициаторов законопроекта предоставляется депутату Мажиліса Парламента Казанцеву Павлу Олеговичу.

КАЗАНЦЕВ П.О. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Проект Закона Республики Казахстан «О внесении дополнений в Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» по вопросам отслеживания международных

автомобильных перевозок» инициирован депутатами Парламента Республики Казахстан Ахметовым, Базарбаевым, Джаксыбековым, Казанцевым, Куртаевым, Лукиным, Утебаевым, Перепечиной, Пшембаевым, Сабильяновым.

Данный законопроект разработан в целях реализации поручения Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Кемелевича Токаева касательно разработки комплекса мер по созданию системы отслеживания международных перевозок с использованием навигационных пломб.

Законопроектом предлагается внесение дополнений в Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» и предусматривается:

введение понятий «информационная система отслеживания международных перевозок», «электронные идентификаторы (навигационные пломбы)»;

наделение Правительства Республики Казахстан компетенцией по определению национального оператора систем отслеживания международных перевозок;

установление требований, предъявляемых к перевозчикам при осуществлении международных автомобильных перевозок, в части использования электронных идентификаторов (навигационных пломб).

Также законопроектом предлагается, что порядок использования электронных идентификаторов (навигационных пломб) утверждается уполномоченным органом, осуществляющим руководство в сфере обеспечения поступлений налогов и других обязательных платежей в бюджет.

В целом нормы законопроекта будут способствовать совершенствованию государственного контроля в отношении международных автомобильных перевозок путем отслеживания таких перемещений с использованием навигационных пломб.

Принятие данного законопроекта позволит исключить нарушения законодательства в сфере международных перевозок и способствует дополнительному пополнению бюджета.

Уважаемые депутаты, просим поддержать данный законопроект.

Благодарю за внимание. Доклад окончен.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Әріптестер, заң жобасы бойынша сұрақтарыңыз бар ма? Сөз депутат Мусин Дүйсенғазы Мағауияұлына беріледі.

МУСИН Д.М. Рақмет.

Құрметті Төраға, құрметті әріптестер! Менің сұрағым Қаржы министрлігіне.

Қазіргі кезде көліктердің спутниктік мониторингі үшін екі негізгі жүйе қолданылуда, яғни ресейлік ГЛОНАСС және АҚШ-тың GPS жаһандық новигациялық спутниктік жүйелері.

Сұрақ. Аталған жүйелердің азаматтық мақсаттарда пайдалануы тегін әрі қолжетімді екені белгілі. Бұл ретте оларды мемлекет мүддесіне пайдалану үшін Ресей және АҚШ мемлекеттерімен тиісті келісімнің бекітілуі қажет емес пе?

Екінші. Халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалайтын ақпараттық жүйені құру мемлекеттік шара болуына байланысты аталған жүйе мемлекеттік ақпараттар ресурстарына жатқызылуы тиіс деп ойлаймын.

Өздеріңізге белгілі, тиісті Үкімет қаулыларымен «Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ еліміздің әлеуметтік-экономикалық мәселелерін шешу бойынша ғарыштық технологияларды енгізуді іске асыратын ұйым, ал «Ұлттық ақпараттық технологиялар» акционерлік қоғамы электрондық үкіметтің ақпараттық-коммуникациялық жүйелерінің бірыңғай операторы болып белгіленген.

Осы орайда заң жобасымен көзделіп отырған автомобиль тасымалдауды қадағалайтын ақпараттық жүйенің ұлттық операторын айқындау қандай қажеттіліктен туындап отыр? Жоғарыда аталған ұлттық компаниялар аталған жүйені іске асыра алмайды ма? Бюджетке қаншама жүктеме түсіріледі?

Қаржы министрлігінің бюджет қаражатын тиімді жұмсау тұрғысынан пікірі қандай? Рақмет.

ТӨРАҒА. Сөз Қаржы министрінің орынбасары Баеділов Қанат Ескендірұлына беріледі.

БАЕДІЛОВ Қ.Е. Рақмет сұрағыңызға. Рұқсат болса, мен жауабымды екінші сұрақтан бастайын.

Шынымен де, жүк тасымалдарын бақылауда соңғы жылдары көптеген проблемалар туындап отыр. Ресейден келген, Қырғыз елінен келген тауарларды қадағалау үшін біз навигациялық пломбаларды қолдануға шешім қабылдап отырмыз. Осы навигациялық пломбаны қабылдау біздің тексерудің тиімділігін арттыра түсетіні белгілі. Сондықтан осы операторды анықтау үшін Үкіметке, уәкілетті органға құзырет керек. Сол құзыретті өзімізге алу үшін осы заңға өзгеріс енгізіп отырмыз.

Оның тиімділігін айтып кететін болсақ, осы заңның шеңберінде біз жазып отырмыз, осы операторды анықтау конкурс арқылы өткізілетін болып белгіленген болады. Бұл конкурсқа кез келген мемлекеттік органдар, болмаса мемлекеттік емес органдар қатыса алады. Жеңімпаз тек қана осы конкурс арқылы белгіленетін болады. Алдын ала біз оның кім болатынын айта алмаймыз. Тағы да айтып кетейін, оған кез келген қойылған талапқа сай мекемелер қатыса алатын болады.

Басқа мемлекеттермен ақылдасудың ешқандай қажеттілігі жоқ, өйткені біздің ұлттық оператордың өз жүйесін жүргізуге мүмкіншілігі бар. Атап айтсақ, өткен жылы біз Ресей мен Қазақстан ортасындағы жүктерге пилот жүргіздік (екі пилот). Қырғыз елінен келген машиналарға пломбаны іліп, Ресей шекарасына жеткен кезде біз оны шешіп отырдық. Ол пилоттардың бәрі жақсы деген шешім қабылданды, сондықтан оны әрі қарай да жалғастыратын боламыз.

Тиімділігі зор, өйткені алға қойып отырған мақсаттарды біз іске асырсақ, мемлекеттік бюджет жыл сайын 25 миллиардқа дейін пайда табатын болады. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әріптестер, бір нәрсені келісіп алсақ, сағат 12.00 болды, Сенат Регламентіне сәйкес сағат 12.00-де біз жарты сағатқа үзіліс жасауымыз керек. Жұмысымызды жалғастыру туралы ұсыныс бар. Қолдайсыздар ма?

ОРНЫНАН. Қолдаймыз.

ТӨРАҒА. Жақсы, жұмысымызды жалғастырамыз. Сөз депутат Еңсегенов Сәрсенбай Құрманұлына беріледі.

ЕҢСЕГЕНОВ С.Қ. Менің сұрағым Қаржы министрлігінің өкіліне.

Қаржы министрлігінің берген мәліметіне сәйкес 2019 жылы осы Еуразиялық экономикалық одаққа кіретін мемлекеттердің импортына қатысты Қазақстан Республикасы 25 миллиард теңге көлемінде шығын шеккен. Көп заң бұзушылық Ресей Федерациясынан (35-36 пайыз) және Қырғыз Республикасынан (21 пайыз). Мәліметтеріңізде осылай берілген.

Менің бірінші сұрағым. Осыған байланысты министрлік тарапынан мемлекетке келген 25 миллиард теңгенің қаншасы нақты өндірілді? Өндірілмесе, себебі неде?

Екінші сұрақ. Сіздердің мәліметтеріңізге сәйкес бұл заңның бұзылуына байланысты Қазақстанда орналасқан заңды ұйымдар мен жеке тұлғалардың қосымша құн салығына қатысты жауапкершілікке тартылуы көзделген. Бірақ осы заң бұзуға қатысушы болған, соның субъектісі болып табылатын транспорттық компаниялар немесе жеке транспорт иелерінің жауапкершілігі шешілмеген.

Мысалы, Ресей Федерациясынан Қырғыз Республикасына өтіп барамын деген транспорттық компания Қазақстан шекарасына келген кезде «Қырғыз Республикасына транзитпен өтемін» деп айтады, бірақ Қырғыз Республикасына бармай, жүкті Қазақстанға әкеліп түсіріп кеткен. Яғни оның пиғылы, ниеті алдын ала заңды бұзуға бағытталған. Сондықтан ол компаниялардың болашақта Қазақстан арқылы жүруіне, өтуіне тыйым салу мәселесі қаралды ма? Болашақта пысықтала ма?

Үшінші сұрақ. Жаңадан қосылған 14-1 бапта «Қазақстан Республикасы конкурстық негізде ұлттық операторды анықтайды» депті. Сіздердің берген мәліметтеріңізге сәйкес ұлттық оператор қызметін жекеменшік компания атқарады.

Жекеменшік компанияға «ұлттық оператор» мәртебесін беру қаншалықты дұрыс?

«Ұлттық» сөзі, бұл – Ұлттық Банк, Ұлттық экономика министрлігі, «ұлт мәртебесі» сөзі, бұл терең дүние. Сондықтан оны жекеменшік компанияға таңудың қандай қажеттілігі бар? Мүмкін, бұны өзгерту дұрыс шығар. Сіздің ойыңызды білейін деп едім. Рақмет.

БАЕДІЛОВ Қ.Е. Сұрағыңызға рақмет.

Бірінші сұраққа жауап беретін болсам, біз былтыр 2019 жылдың басынан бастап Қазақстанның Қырғызстанмен, Ресеймен шекараларында елімізге кіріп жатқан тауарларға бақылауды күшейттік, мониторинг жасап жатырмыз. Сол мониторингтің нәтижесі көрсеткендей, жыл бойы сол тасымалдаушылардың біздің мемлекетке келтірген шығыны 25 миллиард болып отыр.

25 миллиард дегеніміз Ресейден, Қырғызстаннан келіп жатқан тауарларға, импортқа салынатын қосымша құн салығы түспей отыр.

Біз осы шығынды анықтадық, енді әрі қарай осы шығынды өндіруге тиісті шаралар қолдануды бастадық. Атап айтатын болсақ, Қазақстан мен Қырғызстанның шекарасында қандай жағдай болып жатқанын өздеріңіз естіп жатырсыздар. Оның негізгі себебі біздің елімізге кіріп жатқан тауарларды тасымалдаушылар біз Ресейге бара жатырмыз дейді, ал негізінде көбі Қазақстанның территориясында қалып отыр. Егер жалпы статистикасын толығырақ айтатын болсақ, былтыр Қырғызстаннан Ресейге өтіп бара жатқан 4,5 мың машина біздің елімізде қалған. Соның себебінен біздің мемлекетімізге тиісті салық түспей отыр.

Осындай тағы бір ситуация: Ресейден Қырғызстанға бара жатырмыз деп...

ЕҢСЕГЕНОВ С.Қ. Ол түсінікті ғой.

БАЕДІЛОВ Қ.Е. Біз өндіруге тиіс шараларды қолданып жатырмыз, әлі өндірілген жоқ, алдағы уақытта өндіруді ойластырып жатырмыз.

Екінші сұрағыңызға жауап беретін болсақ, навигациялық пломба, бұл қызметің жаңа түрі, сондықтан оны тәуекелдік ортаға беріп отырмыз. Оны кім ұтатыны белгісіз, мүмкін, мемлекеттік корпорация ұта ма, әлде жеке компания ұта ма, ол белгісіз. Кім ұтатынын конкурс көрсетеді.

Үкімет тарапынан қойылып отырған талапқа сай болса, оны кез келген мекеме ұтуы мүмкін деп ойлаймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Еңсегеновке берілсін.

ЕҢСЕГЕНОВ С.Қ. Сіз менің бір сұрағыма жауап бермедіңіз.

Келетін шетелдік транспорттық компания немесе жекеменшік компанияның техника құралына, адамына жүруге тыйым салу мәселесі қарастырыла ма, бар ма? Себебі ол осы құқық бұзушылықтың негізгі субъектісі, пиғылы соған негізделген.

БАЕДІЛОВ Қ.Е. Сұрағыңызға рақмет.

Осы заң қабылданғаннан кейін біз әкімшілік шараларды күшейтейік деп отырмыз. Егер навигациялық пломбаны қолданбаған себепте біз әкімшілік шараларды енгізетін боламыз, оны біз екінші этаппен қарастырамыз, күзге дейін енгіземіз.

ТӨРАҒА. Сөз депутат Мусин Дүйсенғазы Мағауияұлына беріледі.

МУСИН Д.М. Құрметті Төраға, мен қойған сұрағыма қанағаттанарлық жауап ала алмағаныма байланысты министрліктен жазбаша жауап сұраймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Жақсы.

Жазбаша жауап бересіздер.

Құрметті әріптестер, басқа сұрақтар жоқ.

Спасибо, Павел Олегович.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Бақтыбай Ақбердіұлы Шелпековке беріледі.

ШЕЛПЕКОВ Б.А. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Өздеріңізге белгілі, осы өткен бір-екі айдың ішінде Сенат қабырғасында Еуразиялық одақ аумағына тиісті екі заң қабылданды.

Бұлардың біріншісі одақтас мемлекеттер арасындағы тауар айналымының кедендік реттеу мәселесі болса, екіншісі осы Еуразиялық одақ пен Қытай мемлекеті арасындағы көптен шешілмей жүрген шекарадан өтетін тауар айналымын цифрлық бақылауға алу арқылы екі жақтан өткен тауар айналымын ретке келтіру болатын.

Қазіргі жағдайда еліміздің бюджетінің кіріс мәселесін шешу жолындағы көмектің тағы бір тетігі – Еуразиялық одақ мемлекеттері арасындағы транзиттік қатынасты ретке келтіру болып табылады.

Осы орайда Парламенттің бір топ депутаттарының ұсынысымен әзірленіп, бүгінгі талқыға салынып отырған заң жобасының қажеттілігі және уақытылы дайындалғаны еліміз үшін өте маңызды.

Заң жобасының мазмұны транзиттік қатынасты реттеуге, сонымен қатар шекарадан өтетін, бірақ Қазақстан аумағында қалатын тауарлардың нақты қай елді мекенге баратынын анықтауға бағытталған. Бұл дегеніміз шекарадан өткен тауардың бұрылыс таппай, белгіленген жерінде ғана қабылдануы.

Сонымен қатар заң жобасында:

«халықаралық тасымалдарды қадағалап отырудың ақпараттық жүйесі», «электронды сәйкестендіргіштер» ұғымдарын енгізу;

Үкіметке халықаралық тасымалдарды қадағалап отыру жүйесінің ұлттық операторын айқындау бойынша құзыреттілік беру;

халықаралық автомобиль тасымалдарын жүзеге асыру кезінде электронды сәйкестендіргіштерді пайдалану бөлігінде тасымалдаушыларға қойылатын талаптарды белгілеу көзделген.

Жоба жұмыс тобының отырысында, комитеттің және комитеттің кеңейтілген отырыстарында қаралып талқыланды. Сенаттың тұрақты комитеттерінен заң жобасы бойынша ескертулер мен ұсыныстар түскен жоқ.

Құрметті әріптестер! Қаржы және бюджет комитеті «Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалап отыру мәселелері бойынша толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңын қабылдауды сұрайды.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Бақтыбай Ақбердіұлы.

Енді заң жобасын талқылауға көшеміз. Сөз депутат Дүйсембаев Ғұмар Исламұлына беріледі.

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Еуразиялық экономикалық одақтың шеңберінде интеграциялық біріктірудің жұмыс істеуі және кедендік шекаралардың болмауы жағдайында жанама салықтарды толық алу үшін Еуразиялық экономикалық одақтың аумағы бойынша тауарлардың автомобиль көлігімен жылжуын бақылау қажеттілігі туындауы орынды. Себебі тауарларды автомобиль көлігімен жылжыту схемалары бар, олар жосықсыз бизнес субъектілері жанама салықтар төленбеген тауарларды айналымға енгізу арқылы бюджетке зиян келтіруі және жосықсыз бәсекелестікке жол беру қаупі бар.

Мұндай бұзушылықтар құжаттарда тауарларды алушы ретінде жұмыс істемейтін бизнес субъектілерін мәлімдеу, не Еуразиялық экономикалық одаққа мүше бір мемлекеттен одаққа мүше басқа мемлекетке дейін еліміздің аумағы арқылы транзитпен тасымалдау жолымен жүзеге асырып, нәтижесінде тауар іс жүзінде Қазақстан аумағына заңсыз түсірілуі мүмкін.

Енгізіліп отырған жаңа заң жобасында осы жоғарыда аталған мәселелерге байланысты оларды шешу мақсатында бірқатар қолданыстағы заңдарға өзгерістер ұсынылған. Сонда Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік заңнамасының талаптары шеңберінде барлық автомобильдік транзиттік тасымалдар навигациялық пломбаларды қолдану арқылы қадағаланып отыру, осыған қатысты пайдалану бөлігінде қойылатын талаптар белгіленеді. Сонымен қатар талаптарды бұзған жағдайда әкімшілік жауаптылықты енгізу шешімін табады.

Мен «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалап отыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасын қолдаймын және әріптестерімді де қолдауға шақырамын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалап отыру мәселелері бойынша толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Заң қабылданды.

Бұл заң жобасы бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Спасибо, Павел Олегович. До свидания.

Құрметті әріптестер, қазір күн тәртібіне қосымша енгізілген заң жобалары бойынша комитеттердің отырыстарын өткізу үшін 15 минутқа үзіліс жариялаймын.

ҮЗІЛІС.

ҮЗІЛІСТЕЙІН КЕЙІН.

ТӨРАҒА. Құрметті депутаттар! Тіркеуден өтулеріңізді сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, қажетті кворум бар. Жұмысымызды жалғастырайық.

Құрметті сенаторлар! Келесі мәселе күн тәртібіне қосымша енгізілген «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексі мен «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарау жөнінде.

Бұл жобаларды бірге қарау ұсынылады. Қарсылық жоқ па?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, екі жоба бойынша сөз Серік Шыңғысұлы Бектұрғановқа беріледі.

БЕКТҰРҒАНОВ С.Ш. Уважаемый Маулен Сагатханович! Уважаемые коллеги! Обеспечение общедоступности охраны здоровья наших граждан и повышения качества медицинского обслуживания должно сопровождаться совершенствованием законодательства. Для этого в проекте Кодекса Республики Казахстана «О здоровье народа и системе здравоохранения» и проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения» предусматриваются дополнительные системные инициативы в сфере здравоохранения, которые направлены на решение актуальных задач. Они подробно были обсуждены на рабочих группах, заседаниях постоянных комитетов Сената и приняты в первом чтении на пленарном заседании. Поэтому, наверное, нет необходимости еще раз обозначать основные позиции кодекса и сопутствующего законопроекта.

Вместе с тем следует отметить, что в случае принятия законопроектов Министерству здравоохранения предстоит провести большую и непростую работу для того, чтобы они начали действовать в правоприменительной практике и без искажения сути норм законов.

В связи с этим просил бы Правительство обратить внимание на ряд вопросов.

Первое. Обсуждение проекта кодекса сопровождалось огромным количеством мнений, суждений и предложений. При этом иногда населению предоставлялась не полная, а зачастую и не всегда объективная информация. Поэтому Министерству здравоохранения в случае принятия проекта кодекса, наверное, необходимо развернуть более широкую и ответственную работу по разъяснению норм и положений этого документа. Ведь не только врачи и медицинский персонал должны понимать, что в кодексе есть нормы, необходимые для сохранения жизни наших граждан.

Второе. Введение любого закона в действие сопровождается принятием новых нормативных правовых актов. Без них невозможна реализация некоторых норм, особенно отсылочных.

В рассматриваемом проекте кодекса уполномоченному органу определяются 105 компетенций. Кроме того, в законопроекте есть еще 185 норм, предполагающих утверждение, согласование и определение Министерством здравоохранения различных правил, положений и других документов.

Таким образом, по предварительной оценке, уполномоченному органу понадобится инициировать принятие около 250 нормативных правовых актов. А мы знаем примеры, когда их принятие неоправданно затягивалось на очень длительный срок.

Надеюсь, Министерство здравоохранения сможет организовать эту работу, причем не допустив при таком объеме работы неточностей, которые могут повлиять на качество реализации норм законов.

Третье. В сфере защиты здоровья наших граждан очень важно межсекторальное взаимодействие. Есть очень много факторов, от которых зависит продолжительность и качество жизни человека. Только когда другие государственные уполномоченные и местные исполнительные органы начнут системную работу в соответствии со своей компетенцией, определенной проектом кодекса, мы сможем увидеть реальные результаты работы по выполнению задач, поставленных Главой государства.

Уважаемые коллеги! В ходе обсуждения законопроекта на рабочих группах и в постоянных комитетах Сената депутатами были внесены дополнения и изменения в законопроекты. Они рассмотрены на расширенном заседании Комитета по социально-культурному развитию и науке. Часть из них была снята самими депутатами в ходе обсуждения законопроектов. Оставшиеся изменения и дополнения включены в сравнительную таблицу.

Прежде всего во исполнение поручений Главы государства законодательно продлевается до 1 июля текущего года оказание медицинской помощи в системе обязательного социального медицинского страхования для лиц, за которых не поступили отчисления или взносы в фонд.

Также Президентом страны Токаевым Касым-Жомартом Кемелевичем на третьем заседании Национального совета общественного доверия были обозначены некоторые вопросы сферы здравоохранения, которые необходимо решить. Для их реализации в сравнительную таблицу внесен ряд поправок.

В частности, предлагается оставить в Уголовном кодексе нарушение медицинским работником порядка проведения клинических исследований и применения новых методов и средств профилактики, диагностики, лечения и медицинской реабилитации только при условии, если оно повлекло тяжкие последствия либо совершено должностным лицом.

Одновременно предлагается перенести в Административный кодекс такие же деяния, если они не повлекли тяжких последствий и не совершены должностным лицом.

Также на рассмотрение Сената вносится норма, которая устанавливает, что для возбуждения уголовного дела по врачебным правонарушениям к заявлению необходимо будет приложить соответствующие акты проверок и ревизии, проведенные уполномоченным государственным органом. Сейчас такого правила нет, поэтому при любом заявлении на действия врачей сразу возбуждается уголовное дело, что обязательно влечет за собой проведение различных экспертиз, допросов подозреваемых и опросов свидетелей, изъятие материалов и другие следственные мероприятия.

Это не только перегружает следственный аппарат, но и парализует работу врачей и создает вокруг них атмосферу подозрительности и недоверия. При этом из всех дел, возбужденных только на основании одного заявления, до суда доходит лишь очень небольшая часть.

Также в таблице представлены поправки, одна из которых уточняет компетенцию местных представительных органов, а другая определяет, что санитарно-эпидемиологическая экспертиза проводится для товаров, находящихся на хранении в госматрезерве.

Так как в проекте кодекса главным санитарным врачам в случае угрозы возникновения эпидемий, инфекционных заболеваний предоставляется право введения ограничительных мероприятий, предлагается систематизировать их и корреспондировать с другими законодательными актами.

Кроме того, вносятся поправки, не меняющие сути норм проекта кодекса. К примеру, мы знаем, что сохранение репродуктивного здоровья зависит от многих факторов состояния человеческого организма, и сегодня в первом чтении этот вопрос поднимался. Поэтому Комитет по социально-культурному развитию и науке вносит предложение – изложить право на получение информации об охране репродуктивного здоровья без уточнения, что целью этого информирования является предотвращение нежелательной беременности и распространения инфекций, передающихся половым путем.

Особо хочу отметить, что, учитывая сомнения в возможности отказа от обязательных прививок, которые высказывались в процессе обсуждения проекта кодекса, считаем необходимым подтвердить право родителей на самостоятельное и осознанное принятие решения. Это предлагается сделать путем добавления к праву граждан на дачу информированного согласия или отказа на проведение медицинских вмешательств фразой «в том числе профилактических прививок».

Для соблюдения международных норм по правам иностранцев и лиц без гражданства, отбывающих наказание по приговору суда в местах лишения свободы, задержанных, заключенных под стражу и помещенных в специальные учреждения, вносится предложение – исключить для них условие оказания медицинской помощи – «при состояниях, угрожающих их жизни, и заболеваниях, представляющих опасность для окружающих». Это сужало объем медицинской помощи.

Уважаемые депутаты! Проект Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» и проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения» – это документы, устанавливающие правила функционирования всей системы охраны здоровья наших граждан и определяющие их права и обязанности.

Вместе с тем поправки, дополнения и изменения, представленные в сравнительных таблицах, не меняют концептуальной сути законопроектов, поэтому прошу поддержать их.

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет, Серік Шыңғысұлы.

Кодекс жобасы мен ілеспе заң жобасы бүгін талқыланды. Тағы да талқылаудың қажеті бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, шешім қабылдайық.

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы бойынша салыстырма кестені қараймыз.

Кестеге сегіз түзету енгізілген. Бас комитет бұл түзетулерді қабылданын деген ұсыныс жасап отыр.

Бас комитеттің ұсыныстарын қолдайсыздар ма?

ОРНЫНАН. Қолдаймыз.

ТӨРАҒА. Олай болса, кодекс жобасы бойынша салыстырма кестеге енгізілген түзетулерді бас комитеттің ұсыныстарымен тұтастай дауысқа қоямын.

Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Кодекс жобасына Сенат енгізген түзетулер қабылданды.

Енді Мәжіліс мақұлдаған қалған баптарды дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Мәжіліс мақұлдаған баптар қабылданды.

Енді Сенат енгізген түзетулерді Мәжіліске жіберу туралы қаулыны дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Шешім қабылданды.

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасына Сенат енгізген түзетулер Мәжіліске жіберіледі.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы бойынша салыстырма кестені қараймыз.

Кестеге 10 түзету енгізілген. Бас комитет бұл түзетулер бойынша қабылданын деген ұсыныс жасап отыр.

Бас комитеттің ұсыныстарын қолдайсыздар ма?

ОРНЫНАН. Қолдаймыз.

ТӨРАҒА. Олай болса, заң жобасы бойынша салыстырма кестеге енгізілген түзетулерді бас комитеттің ұсыныстарымен тұтастай дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Заң жобасына Сенат енгізген түзетулер қабылданды.

Енді Мәжіліс мақұлдаған қалған баптарды дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Мәжіліс мақұлдаған баптар қабылданды.

Енді Сенат енгізген түзетулерді Мәжіліске жіберу туралы қаулыны дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46.

Шешім қабылданды. Заң жобасына Сенат енгізген түзетулер Мәжіліске жолданады.

Құрметті әріптестер! Бүгін біз елімізде денсаулық сақтау жүйесінің дамуына тың серпін беретін маңызды жобаларды талқыладық.

Кодекс жобасы Сенаттың барлық комитеттерінде жан-жақты әрі мұқият пысықталды. Қоғамда талқыланып жатқан өзекті мәселелер қаралып, ұтымды пікірлер айтылды.

Соған сәйкес Сенат «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасына және ілеспе заң жобасына бірқатар маңызды түзетулер енгізді.

Ең алдымен, олар Мемлекет басшысының Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің үшінші отырысында денсаулық сақтау саласына қатысты тапсырмаларын іске асыруға бағытталған.

Жалпы, аталған кодекс жобасы мен заң жобасы ұлт денсаулығын нығайтумен қатар, медицина қызметкерлерінің құқығын қорғау сияқты бірқатар маңызды басымдықтарды қамтиды.

Алдағы уақытта кодекс жобасы отандық медицинаның өркендеуіне өз үлесін қосады деп сенеміз.

Елжан Амантайұлы, рақмет сізге.

Елжан Амантайұлының микрофоны қосылсын.

БИРТАНОВ Е.А. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттары! Біріншіден, заң жобасына енгізілген ұсыныстар мен толықтырулар өте маңызды деп санаймын. Себебі Мемлекет басшысының тапсырмаларын орындау көзделген.

Екіншіден, осы кодекс аясында барлық депутаттарға зор еңбектері мен қолдаулары үшін алғыс білдіргім келеді. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Елжан Амантайұлы, жұмысыңызға табыс тілейміз. Сау болыңыз.

Құрметті сенаторлар! Келесі мәселе «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарау жөнінде.

По данному вопросу слово предоставляется Лукину Андрею Ивановичу.

ЛУКИН А.И. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Проект Закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства» разработан во исполнение 27-го шага Плана нации «100 конкретных шагов» Елбасы Нурсултана Абишевича Назарбаева.

Главной целью законопроекта является повышение эффективности порядка принудительной реализации судебных актов и актов иных органов с целью обеспечения реальной защиты нарушенных или оспоренных субъективных материальных прав или охраняемых законами интересов. Также одной из основных целей законопроекта является декриминализация ответственности за клевету.

Основными задачами законопроекта являются повышение мотивации и окупаемости деятельности частных судебных исполнителей, оптимизация исполнительного производства, в том числе путем дальнейшего внедрения цифровых технологий, совершенствование норм уголовного и административного законодательства в реализации конституционных прав и свобод граждан.

В процессе работы над законопроектом комитетом проведены заседания рабочей группы с участием инициаторов законопроекта, представителей государственных органов и сотрудников Аппарата Сената.

От депутатов и постоянных комитетов Сената Парламента по законопроекту замечаний и предложений не поступило.

С учетом изложенного Комитет по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам, руководствуясь подпунктами 1) и 7) статьи 29 Закона Республики Казахстан «О комитетах и комиссиях Парламента Республики Казахстан», и в соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан рекомендует принять Закон Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства».

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Спасибо, Андрей Иванович.

Әріптестер, заң жобасы бүгін талқыланды. Тағы да талқылаудың қажеті бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Заң қабылданды.

Құрметті депутаттар! Қабылданған заң қолданыстағы атқарушылық іс жүргізу және қылмыстық заңнаманы одан әрі жетілдіруге бағытталған. Сондай-ақ Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша жала жапқаны үшін жауаптылықты қылмыстық сипаттан арылтуды көздейді. Сондықтан бұл заң атқарушылық іс жүргізу саласындағы проблемалардың оң шешілуіне және елімізде демократиялық үдерістерді әрі қарай дамытуға өз септігін тигізеді деп сенеміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті сенаторлар! Келесі мәселе «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарау туралы.

Сөз Еділ Құламқадырұлы Мамытбековке беріледі.

МАМЫТБЕКОВ Е.Қ. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Законопроект одобрен в первом чтении и решает законодательно следующие задачи:

вводятся новые понятия в области цифровых технологий;
для эффективной реализации системы государственного планирования регламентируется механизм аналитики данных;

в области предоставления услуг населению устанавливается порядок сбора и использования биометрических данных, введение сервиса цифровых документов;

устанавливаются меры по повышению инвестиционной привлекательности;

регламентируются положения Национальной системы видеомониторинга;

определен уполномоченный орган в области защиты персональных данных и обеспечения информационной безопасности.

Отметим, что сегодня на повестке дня стоит задача по цифровизации экономики в целях, с одной стороны, ускорения экономического развития и общественного прогресса, с другой стороны, проблемы вокруг этого вопроса носят системный характер и неоднозначны по последствиям, с третьей стороны, цифровые технологии открывают совершенно новые перспективы достижения более высоких уровней социально-экономического развития, жизни и благополучия граждан.

Законопроект в целом решает вышеуказанные задачи.

На обсуждение расширенного заседания комитета была вынесена сравнительная таблица с двумя позициями следующего содержания.

Первая позиция по Закону Республики Казахстан «О связи». Законопроектом предусмотрены основания, при которых действие разрешения на использование радиочастотного спектра прекращается в порядке, определенном уполномоченным органом, в том числе такие два основания, как неиспользование радиочастотного спектра в течение одного года и невыполнение оператором связи обязательств по обеспечению услугами связи населенных пунктов и территорий, указанных в разрешении. Согласно Кодексу Республики Казахстан об административных правонарушениях за указанные нарушения установлена ответственность в виде лишения разрешения, это исключительно компетенция суда.

Вторая позиция по Закону «О занятости населения». Законопроектом предусмотрены изменения, касающиеся деятельности Центра развития трудовых ресурсов, который осуществляет сопровождение единой информационной системы социально-трудовой сферы, включая организацию функционирования программно-аппаратных средств и каналов связи для информационных систем социально-трудовой сферы.

Указанные функции законопроектом предполагается передать в конкурентную среду.

Вместе с тем сопровождение этой системы позволяет обеспечить персонифицированный учет более 18 миллионов казахстанцев с самого рождения в течение всей жизни и оказывать автоматизированные услуги на всех ее этапах. Эти данные, на наш взгляд, должны быть конфиденциальными и предназначены исключительно для служебного использования только государственными органами.

С учетом изложенного данные положения законопроекта в будущем нужно будет рассмотреть. Замечания разработчиком полностью приняты и им взяты обязательства по их скорейшему устранению.

Замечания и предложения постоянных комитетов в ходе обсуждения были сняты инициаторами, в настоящее время замечаний и предложений по законопроекту не имеется.

С учетом изложенного Комитет по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству, руководствуясь нормами Закона «О комитетах и комиссиях Парламента Республики Казахстан», вносит на рассмотрение заседания Сената и в соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан рекомендует принять Закон «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам регулирования цифровых технологий». Прошу поддержать.

Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет, Еділ Құламқадырұлы.

Әріптестер, заң жобасы бүгін талқыланды. Тағы да талқылаудың қажеті бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса, шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Заң қабылданды.

Құрметті әріптестер, бұл заң елімізде цифрлық технологияларды дамыту үшін құқықтық негіз қалыптастырады.

Қазақстан экономикасының бәсекеге қабілеттілігін арттыру, денсаулық сақтау, білім беру сияқты әлеуметтік салаларды дамыту, сондай-ақ халықтың өмір сүру сапасын жақсарту заманауи цифрлық технологияларды кеңінен пайдаланумен тікелей байланысты. Сондықтан қабылданған заң осы мақсаттарға қол жеткізуге өз септігін тигізетін болады.

Осы заң жобасы бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Асқар Қуанышұлының микрофонын қоссаңыздар.

ЖҰМАҒАЛИЕВ А.Қ. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті депутаттар! Бұл заң жобасы цифрландыру процесін нығайтуға, дамытуға үлкен серпін береді. Заң жобасын қарап, қолдағандарыңыз үшін алғысымды білдіремін.

Едил Куламкадырович говорил о некоторых вопросах, которые необходимы с точки зрения научно-технического развития, дальнейшего законодательного определения. Мы все эти вопросы предполагаем рассмотреть в законопроекте, о котором я говорил, который будет называться «Об инновациях». И в ближайшее время, надеюсь, его разработав и согласовав в Правительстве, мы внесем на рассмотрение Сената.

Большое спасибо за поддержку.

ТӨРАҒА. Рақмет, Асқар Қуанышұлы. Сау болыңыз.

Құрметті сенаторлар, келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын екінші оқылымда қарау жөнінде.

Сөз Дәурен Зекенұлы Әділбековке беріледі.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Құрметті Төраға, құрметті әріптестер! Бірінші оқылымнан кейінгі комитет отырысында заң жобасының негізгі бағыттары тағы да талқыланып, қарастырылды.

Заң жобасы тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау жүйесін ұсынады.

Заң жобасы қабылданған жағдайда негізгі күтілетін нәтижелерге тұтынушылардың құқықтарын қорғау жүйесінің қалыптасатындығын, бизнестің тұтынушылар алдындағы әлеуметтік жауапкершілігінің елеулі артуын жатқызуға болады.

Қазіргі уақытта заң жобасына қатысты тұрақты комитеттердің ескертулері мен ұсыныстары келіп түскен жоқ.

Баяндалғанды ескере отырып, Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитеті Қазақстан Республикасы Конституциясының 61-бабының 4-тармағына сәйкес Парламент Мәжілісі мақұлдаған заңды қабылдауды ұсынады.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Дәурен Зекенұлы.

Әріптестер, заң жобасы бүгін талқыланды. Тағы да талқылаудың қажеті бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Жақсы. Олай болса, шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 46 депутат, «жақтағандар» – 46. Заң қабылданды.

Бақыт Тұрлыханұлының микрофонын қоссаңыздар.

СҮЛТАНОВ Б.Т. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті сенаторлар! Аталған заң жобасын конструктивті әрі оперативті түрде қарап, қабылдағандарыңыз үшін Үкімет тарапынан алғысымызды білдіргім келеді.

Бұл заң жобасы бір жағынан сауда саласын дамытуға жаңа серпін береді, ал негізінде бұл халықтың, әсіресе, осал топтардың мүдделерін қорғаудың, құқықтарын қорғаудың жаңа негізін қалайды. Сондықтан алдымызда әлі де жұмыс көп, сіздердің қолдауларыңызбен бұл жұмысты жалғастыратын боламыз және жаңа жүйені құруға, жаңа жетістіктермен таныстыруға сіздерді сендіргім келеді.

ТӨРАҒА. Рақмет, Бақыт Тұрлыханұлы, жұмыстарыңызға табыс тілейміз. Сау болыңыз.

Құрметті депутаттар! Күн тәртібіндегі мәселелер толық қаралды. Енді депутаттық сауалдарға көшеміз.

Әріптестер, депутаттық сауалдар бар ма? Сөз депутат Жолдасбаевқа беріледі.

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. Рақмет.

Біздің депутаттық сауалымыз Үкімет басшысы Асқар Ұзақбайұлы Маминге.

«Уважаемый Аскар Узакпаевич! Поводом для нашего депутатского запроса послужила ситуация, которая складывается в отрасли сельского хозяйства. Отметим, что сельское хозяйство является одной из ведущих отраслей экономики многих государств, даже в части продовольственной безопасности.

12 июля 2019 года была принята Государственная программа развития АПК на 2017 – 2021 годы, куда заложены все целевые индикаторы с соответствующим объемом финансирования по годам. Однако в 2018 – 2019 годах было недофинансирование на 197 миллиардов тенге. Как следствие, Министерством сельского хозяйства из плановых 40 показателей результаты достигнуты только по 25.

Получается, что на одну из самых сложнейших отраслей экономики выделяется столько, сколько составляет бюджет одной области. Наука недофинансирована, техника изношена, использованы некондиционные семена, удобрение вообще не используется. С учетом всех хозяйственных субъектов приходится всего 5 килограммов на один гектар.

Каждый год мы делаем заключение о низкой урожайности, низких качественных показателях полученного зерна.

Откуда взяться качественной пшенице, если из земли мы выжимаем все, что можно, не давая взамен ничего, это, можно сказать, путь в никуда.

Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич на Республиканском совещании по вопросам развития АПК сказал, что для повышения эффективности сельскохозяйственного производства в стране пока еще много неиспользуемых ресурсов. В частности, это рациональное использование минеральных удобрений.

Имея свою химическую отрасль по производству таких удобрений в лице ТОО «Казфосфат» и АО «КазАзот», могли бы загрузить их в полном объеме и дать земле все необходимое.

Уважаемый Аскар Узакпаевич, считаем, что только обеспечив достаточную государственную финансовую поддержку, доведя ее до уровня ближайших соседей по ЕАЭС, увеличив инвестиционное субсидирование на обновление техники, обеспечив возможность принять необходимое количество удобрения, можем поднять науку, достичь необходимых результатов.

Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев поставил развитие АПК и продовольственную безопасность государства в основу новой экономической политики.

Если не принять точного плана, то поручение может быть не исполнено. В этой связи просим принять меры и дать соответствующее поручение.

В соответствии со статьей 27 Конституции Республики Казахстан просим дать Вас ответ в установленном порядке.

Полный текст депутатского запроса на четырех листах прилагается.

С уважением, депутаты Жолдасбаев, Куртаев, Кылышбаев, Мамытбеков, Нуралиев, Султанов, Кубенов».

ТӨРАҒА. Басқа депутаттық сауалдар жоқ.

Құрметті әріптестер! Біз бүгін бірқатар маңызды заңдарды қарап, қабылдадық. Нәтижелі жұмыс істедік. Баршаңызға рақмет. Осымен Сенат отырысын жабық деп жариялаймын. Сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТИ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

М. ӘШІМБАЕВ

МАЗМҰНЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТИ

СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2020 жылғы 11 маусым

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі

Е.А. БИРТАНОВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра здравоохранения Республики Казахстан БИРТАНОВА Е.А. 1

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ШЕЛПЕКОВ Б.А. 5

ӘКІМОВ Р.Қ. 6

АЙТПАЕВА С.М. 7

Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің хатшысы

С.Ш. БЕКТҰРҒАНОВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад секретаря Комитета по социально-культурному развитию и науке

БЕКТҰРҒАНОВА С.Ш. 11

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. 13

НҰРЖІПТОВА Д.Ө. 14

ЛУКИН А.И. 16

ПЛОТНИКОВ С.В. 17

БАҚТИЯРҰЛЫ М.	17
--------------------	----

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

**Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты
А.А. СМАҒҰЛОВТЫҢ баяндамасы**

Доклад депутата Мажилиса Парламента Республики Казахстан СМАҒУЛОВА А.А.	18
---	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

МҰҚАШЕВ Т.Т.	20
МАДАЛИЕВ А.Қ. – Қазақстан Республикасының Әділет вице-министрі, вице-министр юстиции Республики Казахстан	20

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі А.И. ЛУКИННІҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам ЛУКИНА А.И.	21
--	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

САФИНОВ Қ.Б.	22
ВОЛКОВ В.В.	23

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам регулирования цифровых технологий», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрі А.Қ. ЖҰМАҒАЛИЕВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан ЖУМАГАЛИЕВА А.К.	23
---	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

НҰРҒАЛИЕВ Ж.М. 25

НҰРАЛИЕВ Ө.Т. 26

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Е.Қ. МАМЫТБЕКОВТІҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству МАМЫТБЕКОВА Е.К. 27

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. 29

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. 30

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам защиты прав потребителей», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасының Сауда және интеграции министрі Б.Т. СҰЛТАНОВТЫҢ баяндамасы

Доклад Министра торговли и интеграции Республики Казахстан СУЛТАНОВА Б.Т. 31

Сөз сөйлеген:

Выступил:

ТӨРЕҒАЛИЕВ Н. 33

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің хатшысы Д.З. ӘДІЛБЕКОВТІҢ қосымша баяндамасы

Содоклад секретаря Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству АДІЛБЕКОВА Д.З. 34

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

СҰЛТАНОВ Е.Х. 35

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. 36

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалап отыру мәселелері бойынша толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении дополнений в Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» по вопросам отслеживания международных автомобильных перевозок», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

**Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты
П.О. КАЗАНЦЕВТИҢ баяндамасы**

Доклад депутата Мажилиса Парламента Республики Казахстан
КАЗАНЦЕВА П.О. 36

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

МУСИН Д.М. 37

БАЕДІЛОВ Қ.Е. – Қазақстан Республикасының Қаржы вице-министрі, вице-министр финансов Республики Казахстан 38

ЕҢСЕГЕНОВ С.Қ. 39

МУСИН Д.М. 40

Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Б.А. ШЕЛПЕКОВТИҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по финансам и бюджету ЧЕЛЫПЕКОВА Б.А. 41

Сөз сөйлеген:

Выступил:

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. 41

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» (второе чтение)

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения» (второе чтение)

**Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитетінің хатшысы
С.Ш. БЕКТҰРҒАНОВТЫҢ баяндамасы**

Доклад секретаря Комитета по социально-культурному развитию и науке
БЕКТҰРҒАНОВА С.Ш. 43

Сөз сөйлеген:

Выступил:

БІРТАНОВ Е.А. 47

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне атқарушылық іс жүргізуді және қылмыстық заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен

толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам совершенствования исполнительного производства и уголовного законодательства» (второе чтение)

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі А.И. ЛУКИННІҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам ЛУКИНА А.И. 48

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне цифрлық технологияларды реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам регулирования цифровых технологий» (второе чтение)

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Е.Қ. МАМЫТБЕКОВТІҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству МАМЫТБЕКОВА Е.К. 49

Сөз сөйлеген:

Выступил:

ЖҰМАҒАЛИЕВ А.Қ. 51

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам защиты прав потребителей» (второе чтение)

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің хатшысы Д.З. ӘДІЛБЕКОВТІҢ баяндамасы

Доклад секретаря Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству АДІЛБЕКОВА Д.З. 51

Сөз сөйлеген:

Выступил:

СҰЛТАНОВ Б.Т. 52

Депутат М.С. ЖОЛДАСБАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

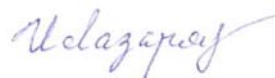
Депутатский запрос депутата ЖОЛДАСБАЕВА М.С. к Премьер-Министру
Республики Казахстан Мамину А.У. 52

ШЖҚ-дағы "Материалдық-техникалық
қамтамасыз ету басқармасының
инженерлік орталығы" РМК директоры

А. Құсайынов

Стенографиялау қызметінің
жетекші редакторы

И. Шыныбаева